

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Improved national cooperation
structures to prevent
trafficking in human beings

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi w województwie lubuskim

opracowanie regionalne

Projekt *Improved cooperation structures
to prevent trafficking in human beings*
jest współfinansowany ze środków
Funduszy Norweskich

Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce opracowanie regionalne poświęcone województwu lubuskiemu.

W opracowaniu znajdziecie Państwo informacje dotyczące przeciwdziałania zjawisku handlu ludźmi w Polsce, oraz na terenie województwa. Na opracowanie składają się przede wszystkim dwie analizy, pierwsza poświęcona jest stanowi zagrożenia przestępczością handlu ludźmi na terenie województwa. Druga analiza powstała na podstawie ankiet opracowanych przez Urząd Wojewódzki, zawiera informacje dotyczące podmiotów uczestniczących w działaniach przeciwko handlowi ludźmi, jak też o przygotowaniu do zapewnienia wsparcia dla ofiary handlu ludźmi.

Głównym celem publikacji było stworzenie kompendium najważniejszych informacji o zjawisku handlu ludźmi, które mogą być przydatne dla członków Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi utworzonego na podstawie zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2014 roku. Wiedza o tym, kto na terenie województwa może służyć informacją i wsparciem może znacznie przyspieszyć proces identyfikacji i zapewnienia podstawowych potrzeb, w przypadku podejrzenia kontaktu z ofiarą handlu ludźmi. Jesteśmy przekonani, że w połączeniu ze szkoleniem dla przedstawicieli województwa lubuskiego, które odbyło się w dniach 16-17 czerwca 2015 roku w Warszawie, oraz lokalnymi działaniami możliwe będzie wypracowanie efektywnych mechanizmów współpracy, uwzględniających zarówno posiadane doświadczenie, jak też ograniczenia poszczególnych podmiotów.

Projekt „Improved national cooperation structures to prevent trafficking in human beings” współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego miał na celu stworzenie ram wzajemnego zrozumienia i zachęcenie do informowania o zjawisku handlu ludźmi – zbrodni, która w XXI wieku nadal nie jest wystarczająco dobrze identyfikowana przez osoby zagrożone tym procederem. Liczymy że niniejsza publikacja będzie stanowiła kompendium wiedzy i wsparcie przy planowaniu działań przez członków Zespołu.

Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Spis treści

I.	O handlu ludźmi w Polsce	5
II.	Zagrożenie zjawiskiem handlu ludźmi na terenie województwa lubuskiego	10
1.	Charakterystyka województwa	10
2.	Dane statystyczne za lata 2011-2014	15
3.	Opis najczęstszych form wykorzystania w ramach handlu ludźmi zidentyfikowanych na terenie województwa	23
4.	Podsumowanie	31
III.	System przeciwdziałania handlowi ludźmi na terenie województwa lubuskiego	32
1.	Utworzenie i funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w województwie lubuskim	32
2.	Realizacja projektu pn. „Lubuski alians służb mundurowych i cywilnych wobec handlu ludźmi i przestępczości transgranicznej”	35
3.	Informacja o podmiotach wchodzących w skład Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w województwie lubuskim	37
IV.	Zarządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2014 roku	59
V.	Zarządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 22 sierpnia 2014 roku	60
W.	Zarządzenie Wojewody Lubuskiego z dnia 10 czerwca 2015 roku	61
X.	Regulamin Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi	62

O handlu ludźmi w Polsce

Na wstępie podkreślić należy, że artykuły zamieszczone w publikacji zostały przygotowane w II półroczu 2015 roku. Z tego względu nie zawsze będą zawierać pełne dane i informacje, niemniej jednak głównym celem opracowania była próba ukazania obrazu zjawiska handlu ludźmi na terenie województwa.

Czym tak naprawdę jest zjawisko handlu ludźmi. Oczywiście można odnieść się wprost do definicji zawartej w **art. 115 §22 kodeksu karnego**:

„Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:

1. przemocy lub groźby bezprawnej,
2. uprowadzenia,
3. podstępu,
4. wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
5. nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
6. udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą

- **w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą**, w szczególności

w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania,

w pracy lub usługach o charakterze przymusowym,

w żebractwie,

w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka

albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy.

Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt 1 - 6”.

Handel ludźmi to proceder zakładający:

- **wielość działań przestępczych (przestępstwo wieloczynnościowe):**

werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby

- **różnorodność metod, jakimi mogą posłużyć się przestępcy, aby nakłonić ofiarę do posłuszeństwa:**

przemoc, groźby, uprowadzenie, podstęp, wprowadzenie w błąd lub wyzyskanie błędu, nadużycie stosunku zależności, wykorzystanie krytycznego położenia lub stanu bezradności, udzielenie albo przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy

- **charakter przestępczy działań, nawet jeśli ofiara wyraziła zgodę na swój udział w charakterze przedmiotu transakcji,** (zgodę na podjęcie „pracy” lub innego działania)

- **różnorodność form wykorzystania drugiego człowieka:**

w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżającego godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów, jak również w innych celach nie wymienionych w definicji (katalog otwarty).

Warto pamiętać o tym, że katalog ma charakter otwarty (zapis „w szczególności”) pozwala to prowadzić działania w kierunku wykrycia procederu handlu ludźmi także w przypadku innych form. O handlu ludźmi mówi się w kontekście m.in. wykorzystania podstępny czy też błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania w celu wykorzystania do wyłudzenia kredytów bankowych, świadczeń socjalnych, czy też wstąpienia w związek małżeński. Zgodnie z definicją mówi się o innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka, pod tym pojęciem często ujmowane są powyższe przypadki, ale także wykorzystanie w celu popełniania działań niezgodnych z prawem jak na przykład kradzieży sklepowych z obawy przed sprawcami.

Główne trendy

Główne kierunki zmian zauważalne w ostatnim czasie to nasilanie się zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz do eksploatacji kryminalnej, praktyki niewolnicze w gospodarstwach domowych, a także wykorzystanie osób do wyłudzenia świadczeń socjalnych i kredytów (głównie obywateli Polski zagranicą). O ile w latach poprzednich głównym problemem z punktu widzenia podejmowanych działań był handel ludźmi o charakterze międzynarodowym oraz zapewnienie kompleksowej pomocy ofiarom cudzoziemskim - obywatelom państw trzecich, o tyle obecnie równie ważne wydają się kwestie związane z wewnątrzunijnym handlem ludźmi, w tym wykorzystaniem Polaków w innych krajach Unii Europejskiej.

Jest to związane z sytuacją Polski, która wciąż jest krajem pochodzenia ofiar państw trzecich, ale także dochodzi na naszym terytorium do wykorzystania obywateli państw trzecich (coraz częściej są to ofiary wykorzystane w pracy o charakterze przymusowym pochodzące z państw azjatyckich). Należy pamiętać, że także obywatele innych państw Unii Europejskiej mogą zostać wykorzystani na terytorium RP, pomimo procesów integracyjnych różnice kulturowe i prawne w państwach Unii Europejskiej nadal są bardzo duże, osoby te mogą mieć podobne problemy, jak w przypadku obywateli państw trzecich, przy czym istnieje zagrożenie, że ze względu na swój status pobytu nie zostaną oni potraktowani, jako osoby zagrożone wykorzystaniem.

Wsparcie ofiar

Polska w celu zapewnienia wsparcia interwencyjnego ofiarom handlu ludźmi podjęła decyzję o uruchomieniu w 2006 roku **Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi**. Oferta realizowanego w ramach zadania zleconego programu skierowana była początkowo wyłącznie do osób niebędących obywatelami RP. W ramach Programu organizacja pozarządowa zapewniała kompleksowe wsparcie ofiarom handlu ludźmi, pomoc świadczona była głównie na terenie Warszawy. Często ofiary wykorzystane za granicą lub na terenie kraju identyfikowane były przez funkcjonariuszy z terenu województwa mazowieckiego, z tego względu w wielu regionach nie odnotowywano zagrożenia zjawiskiem handlu ludźmi.

Warunkami uruchomienia Programu są:

- **nawiązanie kontaktu z organami ścigania przez ofiarę (osobę niebędącą obywatelem RP)** (nie ma ona natomiast obowiązku składania natychmiastowego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa),
- **zaistnienie uzasadnionego przypuszczenia, że cudzoziemiec jest ofiarą przestępstwa handlu ludźmi,**
- **zerwanie przez ofiarę wszelkich kontaktów ze sprawcami,**
- **wyrażenie przez cudzoziemca zgody na udział w Programie.**

Od 1 stycznia 2010 r. *Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi* realizowany jest w ramach zadania publicznego dotyczącego prowadzenia Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi. (KCIK)

Krajowe Centrum Interwencyjno - Konsultacyjne dla ofiar handlu ludźmi

Zostało utworzone w kwietniu 2009 r. celem podniesienia standardu pomocy oferowanej ofiarom handlu ludźmi. Jako zadanie publiczne jest aktualnie realizowane przez Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Po-MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej w Katowicach.

Do głównych zadań KCIK należy: identyfikacja ofiar handlu ludźmi, interwencja, prowadzenie schronisk dla ofiar handlu ludźmi, opieka nad cudzoziemcami włączonymi do *Programu wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi*, poradnictwo prewencyjne, konsultacje dla instytucji.

W ramach KCIK prowadzone są następujące działania:

całodobowy telefon zaufania dla ofiar i świadków handlu ludźmi - co oznacza 24-godzinny dostęp do usług KCIK dla wszystkich zainteresowanych osób, zarówno obywateli Polski jak i obywateli państw trzecich.

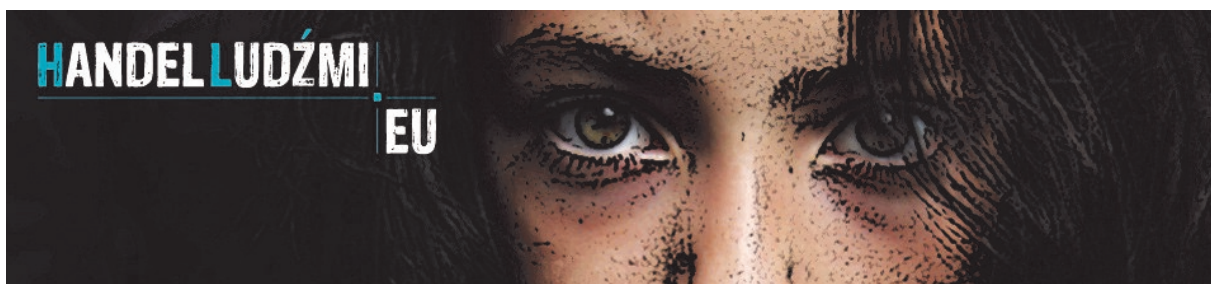
zapewnienie ofiarom handlu ludźmi realizacji należnych im praw

zapewnienie podstawowych usług w ramach interwencji kryzysowej,
prowadzenie dwóch schronisk dla ofiar handlu ludźmi
wspieranie instytucji państwowych i samorządowych w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi i pracy z nimi
poradnictwo prewencyjne dla osób prywatnych, jak i instytucji świadczących pomoc ofiarom
zapewnienie organizacji bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia

Warunkiem skorzystania z pomocy w ramach KCIK jest nawiązanie kontaktu (telefonicznego, mailowego) z organizacją pozarządową prowadzącą Centrum: **+48 22 628 01 20** e-mail: **info@kcik.pl**.

Więcej informacji na: www.kcik.pl

Aktualne informacje o zjawisku handlu ludźmi udostępniane są na portalu www.handelludźmi.eu prowadzonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zagrożenie zjawiskiem handlu ludźmi na terenie województwa lubuskiego

10

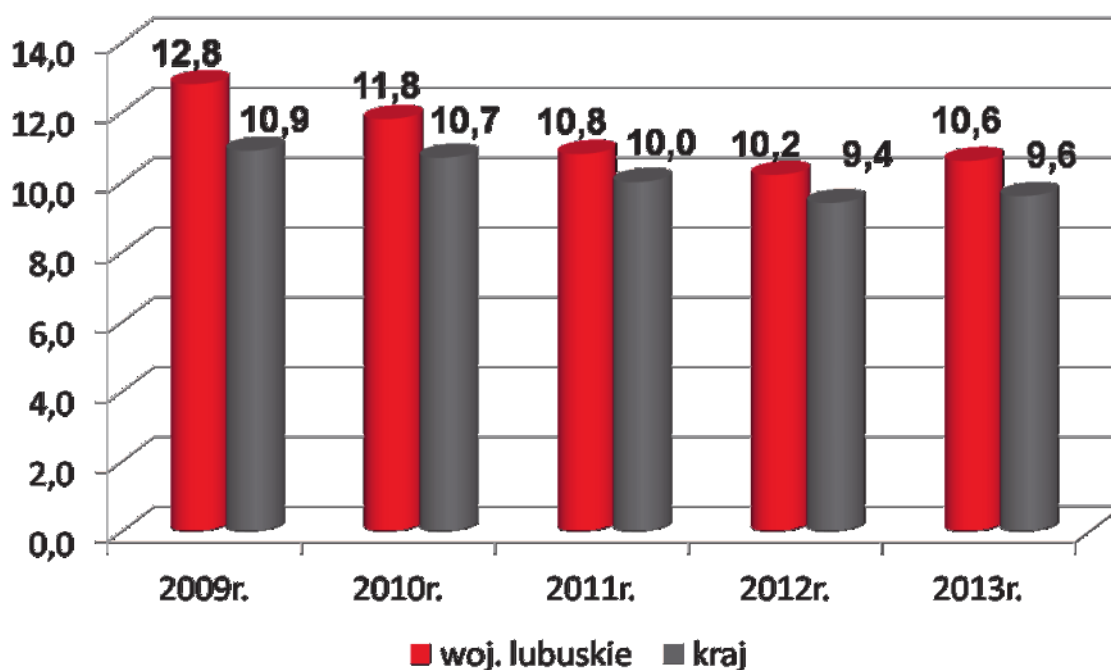
1. Charakterystyka województwa

Województwo lubuskie obejmuje swym zasięgiem tereny nad Nysą Łużycką, Obrą, dolną Wartą i środkową Odrą, granicząc od zachodu z niemieckimi landami: Brandenburgią i Saksonią, a po stronie polskiej z województwami: zachodniopomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim. Stolicą województwa lubuskiego jest Gorzów Wielkopolski, w którym znajduje się siedziba Wojewody Lubuskiego. Siedzibą samorządu - sejmiku i zarządu województwa - jest miasto Zielona Góra.

Województwo zajmuje obszar 13 989 km², co stanowi 4,5% powierzchni całego kraju. Lubuskie składa się z 12 powiatów, 2 miast na prawach powiatu. W skład powiatów wchodzi 82 gminy, w tym 9 gmin miejskich, 33 gminy miejsko - wiejskie i 40 gmin wiejskich. Według danych na dzień 30 czerwca 2014 r. województwo lubuskie zamieszkuje 1 020 307 mieszkańców. Lubuskie jest województwem o najmniejszej liczbie mieszkańców w Polsce. Jedna czwarta mieszkańców żyje w dwóch największych miastach, Zielonej Górze i Gorzowie Wielkopolskim, o podobnej wielkości (po około 120 tys. mieszkańców).

Poziom bezrobocie i jego społeczne skutki stanowią główny problem do rozwiązania w województwie lubuskim, szczególnie w kontekście procesów rynkowych, w wyniku, których wiele miast w Lubuskiem utraciło dotychczasową bazę ekonomiczną w postaci ośrodków przemysłowych, bądź centrów wojskowych, gdzie restrukturyzacja dominującego przemysłu spowodowała wysokie bezrobocie strukturalne. Sytuacja ta dotyczy również wsi, gdzie dominowały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Pod względem wysokości wskaźników bezrobocia Lubuskie znajduje się w grupie trzech regionów o najwyższych rozmiarach tego zjawiska w skali kraju, a co za tym idzie znajduje się wśród najbiedniejszych regionów Polski. Zjawisko to oddaje w znaczący sposób poniżej przedstawiona analiza statystyczna osób objętych pomocą społeczną sporządzona przez Wydział Polityki Społecznej Wojewody Lubuskiego.

OSOBY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ W LATACH 2009-2013 - w % W WOJ. LUBUSKIM

Układ komunikacyjny województwa tworzą ciągi drogowe kategorii krajowej, wojewódzkiej i lokalnej. Sieć dróg jest dość dobrze rozwinięta, a przebiegające trasy tranzytowe łączą Moskwę z Berlinem i kraje skandynawskie z Adriatykiem. Najważniejsze drogi to: A-2 (E 30) Warszawa, Poznań, Świebodzin, Słubice, Berlin i S-3 (E 65) Szczecin, Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra, Praga.

Na obszarze województwa znajdują się następujące miejsca przekraczania granicy zachodniej państwa:

- dawne przejścia graniczne dla pojazdów ciężarowych (Świecko, Gubinek, Olszyna);
- dawne przejścia graniczne dla pojazdów osobowych (Kostrzyn, Słubice, Świecko, Gubin, Gubinek, Olszyna, Łęknica, Przewóz);
- dawne przejścia graniczne kolejowe (Kostrzyn, Kunowice, Gubin, Zasieki);
- przejścia graniczne lotnicze (Przylep, Babimost);
- dawne przejścia graniczne rzeczne (Słubice, Miłów).

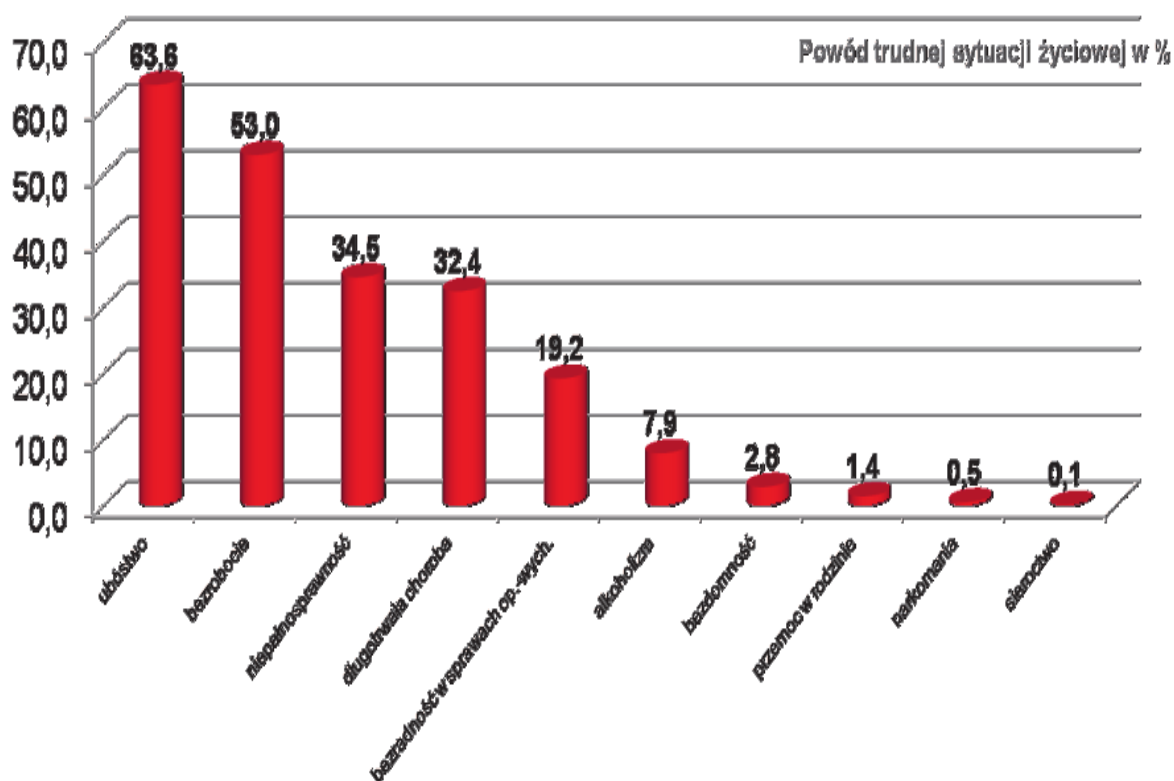
Specyficzne, przygraniczne położenie województwa, przebiegające przez jego teren szlaki komunikacyjne prowadzące z Europy Wschodniej w głąb państw Unii Europejskiej i wiążąca się z tym duża migracja ludności, stanowią istotne czynniki rozwoju procederu handlu kobietami w celu uprawiania prostytucji w każdej formie i związanej z tym procederem przestępczości okołoprostytucyjnej. Nie bez znaczenia będzie tu narastający konflikt na Ukrainie i wykorzystywanie panującej tam biedy w celu werbowania kobiet do agencji towarzyskich lokowanych wzdłuż granicy z Niemcami. Istotna dla funkcjonowania tego zjawiska pozostaje również sytuacja ekonomiczna, związana z wysokim stopniem bezrobocia oraz swoboda przekraczania granic państwowych, która znajduje odzwierciedlenie w wielonarodowości osób uprawiających prostytucję będących potencjalnymi ofiarami procederu handlu ludźmi.

Zjawisko handlu kobietami do uprawiania prostytucji przydrożnej, jest najbardziej widoczne w naszym rejonie i wywołuje negatywny wydzźwięk społeczny, a przestępstwa powiązane z tym procederem stanowią zagrożenie dla porządku publicznego, dlatego zwalczanie przestępczości okołoprostytucyjnej jako elementu systemu walki z procederem handlu kobietami stanowi jeden z priorytetów w lubuskim garnizonie policji.

W ostatnich miesiącach ujawnił się i zintensyfikował kolejny kierunek szlaków przemytniczych związanych z nielegalnym przetrzuciem imigrantów, jest to kierunek prowadzący wzdłuż drogi krajowej nr 3 biegnącej z Czech do granicy morskiej w Świnoujściu. Szlak ten jest już wykorzystywany przez nielegalnych imigrantów próbujących się dostać do krajów skandynawskich i Niemiec. W najbliższej przyszłości można się spodziewać, że będą odnotowywane przypadki handlu ludźmi, a w szczególności kobietami i dziećmi ujawnianymi w związku z nielegalnym przetrzuciem imigrantów pochodzących z Bliskiego Wschodu zarówno na kierunku niemieckim, jak i skandynawskim.

Podobnie jak w latach 2012-2013, w latach 2014-2015 ujawniono szereg przypadków handlu ludźmi wśród mieszkańców naszego regionu. Zjawisko to jest spowodowane głęboką biedą panującą w przygranicznych regionach województwa lubuskiego. Można wręcz stwierdzić, iż przez wiele lat głównym czynnikiem determinującym zjawisko handlu ludźmi w województwie lubuskim było wysokie strukturalne bezrobocie, natomiast w ostatnich latach głównym takim czynnikiem jest bieda, a wręcz wysoki poziom ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego. Bezrobocie według badań prowadzonych przez Wydział Polityki Społecznej Wojewody Lubuskiego znalazło się na drugiej pozycji wśród przyczyn udzielania wsparcia socjalnego rodzinom zaraz po ubóstwie, co widać na poniżej przedstawionej analizie opracowanej przez Wydział Polityki Społecznej Wojewody Lubuskiego.

GŁÓWNE PRZYCZYNY UDZIELANIA RODZINOM ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ w 2013 r. w woj. lubuskim - w %

Znalazło to również odzwierciedlenie w charakterystyce ofiar procederu handlu ludźmi pochodzących z regionów przygranicznych. Wśród osób bezrobotnych lub niedołączonych pojawia się coraz większa grupa ludzi mających niskopłatne zatrudnienie, bądź prowadzących niewielkie gospodarstwa rolne, które mimo posiadania zatrudnienia żyją poniżej progu ubóstwa. Tendencja ta w szczególny sposób ujawniła się wśród polskich ofiar procederu handlu ludźmi zidentyfikowanych przez organa ścigania w 2014 r.

Podsumowując rozważania nad czynnikami wpływającymi na zjawisko handlu ludźmi na terenie oddziaływania lubuskiego garnizonu policji w latach 2014-2015 należy stwierdzić, że głównymi kierunkami rozwoju tego zjawiska, są nadal handel kobietami do uprawiania prostytucji w formie prostytucji przydrożnej, agencji towarzyskich oraz tzw. „mieszkaniówek”, handel ludźmi związany z wykorzystaniem do pracy przymusowej i handel ludźmi związany z wykorzystaniem ofiar do popełniania przestępstw. Ma to w głównej mierze związek z czynnikami „wewnętrznymi” takimi jak wysoki ponadprzeciętny poziom ubóstwa i bezrobocia w regionie. Natomiast należy zwrócić uwagę na czynniki zewnętrzne determinowane sytuacją międzynarodową oraz geopolityczne położenie województwa lubuskiego, które ujawniły się w roku 2014 i 2015 mające znaczenie na wzrost zagrożenia zjawiskiem i przestępczością związaną z handlem ludźmi. Czynnikiem takim niewątpliwie jest rozwijająca się sytuacja na Ukrainie, która będzie powodować zarówno wzrost liczby uchodźców, jak i imigrantów przebywających w regionach graniczących z Niemcami w tym na terenie województwa lubuskiego, jak również fala osób nielegalnie przetrucanych z Węgier do Niemiec i krajów skandynawskich. Na tym kierunku dużą rolę będą odgrywały miejscowości położone wzdłuż drogi S-3 w województwach dolnośląskim i lubuskim. W tym miejscu należy wspomnieć, że na terenie województwa lubuskiego regiony położone wzdłuż drogi S-3 pokrywają się z rejonami największego ubóstwa, co może być czynnikiem ułatwiającym nielegalny przerzut osób, chociażby poprzez zapewnienie „bazy lokalowej” dla przetrucanych osób, co za tym idzie region ten będzie zagrożony handlem ludźmi związanym z nielegalnym przerzutem uchodźców i imigrantów w stopniu dotychczas nie notowanym.

Na terenie lubuskiego garnizonu policji zwalczaniem przestępczości związanej z handlem ludźmi zajmuje się Zespołu do Walki z Handlem Ludźmi Wydziału Kryminalnego KWP w Gorzowie Wlkp., na którego stan etatowy składają się trzy etaty 1 etat – ekspert, 1 etat – specjalista, 1 etat – detektyw. Funkcjonariusze ci w ramach prowadzonych czynności służbowych na zasadach ogólnych korzystają ze wsparcia funkcjonariuszy jednostek terenowych, a w szczególności ze wsparcia nieetatowych koordynatorów umiejscowionych w jednostkach terenowych na których ciąży rozpoznanie i zwalczanie przestępstw okołoprostytycyjnych.

2. Dane statystyczne za lata 2011-2014

W rozliczeniu statystycznym nie ujęto roku 2015, który przedstawiono w formie zestawienia za okres styczeń – sierpień 2015 z uwagi na to, iż nie jest to pełny rok statystyczny. Natomiast dane z lat 2013/2014 w sposób pełny oddają bieżący obraz zagadnienia prostytucji w regionie i dlatego zostały opisane w sposób ukazujący aktualne kierunki rozwoju zjawiska. Natomiast lata 2011-2013 stanowiły pewną ciągłość statystyczną, gdyż działania policji podejmowane w latach 2010/2011 znalazły swoje odzwierciedlenie statystyczne w latach 2012/2013. Należy też podkreślić, że rok 2011 był o tyle specyficzny, iż w roku tym nastąpiła zmiana w sposobie prowadzenia badań statystycznych w Policji poprzez wprowadzenie systemu SESPOL, a więc należy pamiętać, że w tym okresie (okresie przejściowym) wykorzystywano zarówno stare narzędzia badawcze (z 2010 r.) jak i nowo wprowadzony system, dlatego też w zestawieniu za 2011 r. zdecydowałem się przedstawić formę opisową zestawienia danych.

Zgodnie z danymi statystycznymi z systemu SESPOL w Gorzowie Wlkp. w okresie od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r. na terenie garnizonu lubuskiego odnotowano 255 osób trudniących się prostytucją w tym : prostytucją przydrożną 117 kobiet , 1 mężczyznę

⇒ prostytucją w agencjach towarzyskich oraz innych lokalach 138 kobiet

Na koniec opisanego wyżej okresu sprawozdawczego na terenie garnizonu lubuskiego działało 26 agencji towarzyskich. Według posiadanych informacji na koniec roku 2011 w lubuskim garnizonie prostytucją przydrożną zajmowało się około 117 kobiet i 1 mężczyzna (Polak). Wśród osób zajmujących się prostytucją przydrożną było około 66 prostytutek Bułgarskich, 5 Ukrainek, resztę kobiet stanowiły obywatelki Polski. Jeżeli chodzi o kobiety uprawiające proceder prostytucji w agencjach towarzyskich, to odnotowano 138 kobiet, w tym 15 Białorusinek, około 42 Ukrainek, 1 Bułgarkę, natomiast resztę kobiet stanowiły obywatelki Polski. Na terenie garnizonu lubuskiego działało w tym czasie 26 agencji towarzyskich, działalność ich opierała się głównie na tzw. „turystyce seksualnej” obywateli Niemiec. W roku 2011 nie zlikwidowano agencji towarzyskich na terenie lubuskiego garnizonu policji, fakt ten należy połączyć z tym, że w latach 2009 - 2010 została zlikwidowana spora część agencji towarzyskich. Miało to związek z działaniami organów ścigania, jak i kryzysem gospodarczym, który w sposób zauważalny zmniejszył zapotrzebowanie na tego typu usługi.

Zgodnie z danymi statystycznymi z systemu SESPOL w okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. na terenie garnizonu lubuskiego odnotowano 85 osób trudniących się prostytucją przydrożną, w tym : 46 kobiet pochodzenia bułgarskiego,

- 38 kobiet pochodzenia polskiego

-1 mężczyznę pochodzenia polskiego

Z informacji z podległych jednostek Policji, uzyskanych na początku marca 2013 r. wynika, że na terenie lubuskiego garnizonu działało 98 osób trudniących się prostytutką przydrożną (osoby te znane są z imienia i nazwiska). W tym:

- 44 kobiety pochodzenia polskiego,
- 54 kobiety pochodzenia bułgarskiego

Zgodnie z danymi statystycznymi z systemu SESPOL w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. na terenie garnizonu lubuskiego odnotowano 196 osób trudniących się prostytutką w tym :

- prostytutką przydrożną 134 kobiety,
- prostytutką w agencjach towarzyskich oraz innych lokalach 62 kobiety

Na koniec opisanego wyżej okresu sprawozdawczego na terenie garnizonu lubuskiego działało 19 agencji towarzyskich.

Zgodnie z danymi statystycznymi z systemu SESPOL w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. na terenie garnizonu lubuskiego odnotowano 207 osób trudniących się prostytutką w tym :

- prostytutką przydrożną 110 kobiet
- prostytutką w agencjach towarzyskich oraz innych lokalach 97 kobiet.

Na koniec opisanego wyżej okresu sprawozdawczego na terenie garnizonu lubuskiego działało 21 agencji towarzyskich.

Podsumowując dane statystyczne należy stwierdzić, że w 2014 r. liczba kobiet zajmujących się prostytutką przydrożną na terenie województwa lubuskiego nieznacznie spadła w porównaniu do 2013 r. (o 24 osoby), natomiast wzrosła liczba kobiet zajmujących się prostytutką w agencjach towarzyskich oraz innych lokalach (o 35 kobiet w stosunku do 2013 r.). Na ten wzrost wpłynęła zmiana miejsca świadczenia usług przez część prostytutek dotychczas zajmujących się prostytutką przydrożną, głównie obywaterek Polski, które wybrały „pracę w agencjach” (kobiety pochodzenia bułgarskiego zdominowały proceder prostytutki przydrożnej w województwie lubuskim) oraz większa liczba kobiet pochodzenia ukraińskiego i białoruskiego uprawiających prostytutkę w agencjach towarzyskich na terenie powiatu gorzowskiego i słubickiego. Na terenie tych powiatów ujawniono powstanie dwóch nowych agencji, co może świadczyć o tym, że po zakończeniu kryzysu ekonomicznego na terenie Niemiec wzrasta zapotrzebowanie na usługi seksualne.

**Handel ludźmi oraz przestępstwa towarzyszące analiza statystyczna
za lata 2012-2013**

Postępowania		2012		2013	
		wszczęte	zakończone	wszczęte	zakończone
1.	Czyny z art.189a kk (Handel ludźmi ogólnie)	3	3 (przekazane do prowadzenia innym jednostkom -2 WK KWP i 1 CBS KGP)	4	4 (w tym 2 przekazane do innych jednostek, 1- WK KWP, 1- KPP Słubice)
2.	Czyny z art.204 kk (Czerpanie korzyści z nierządu ułatwanie nierządu)	16	16 (w tym 2 przekazane do innych jednostek)	12	9

	Rok	Podejrzani		Areszty		Liczba pokrzywdzonych	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013
1.	Czyny z art.189akk (Handel ludźmi ogólnie)	2	4	2	1	41	16
2.	Czyny z art.204 kk (Czerpanie korzyści z nierządu ułatwanie nierządu)	7	2	0	1	14	(brak danych - postępowania w prowadzeniu- brak aktów oskarżenia, szacunkowo 12-14 pokrzywdzonych)

Handel ludźmi oraz przestępstwa towarzyszące - Zestawienie porównawcze wg kwalifikacji prawnej (od 2014.01.01 do 2014.12.31)

KPP	Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone (Liczba Pokrzywdzonych)	Przestępstwa stwierdzone dodatkowo ujawnione (Liczba pokrzywdzonych)	Przestępstwa wykryte poprzedni okres (Liczba po- krzywdzonych)	Przestępstwa wykryte bieżący okres (Liczba pokrzywdzonych)
GO KMP Gorzów Wlkp.	Art. 189a § 1	0	0	1	1	0	1
	Art. 203	0	1	1	0	0	1
	Art. 204 § 2	0	1	10	9	0	10
GO KMP Zielona Góra	Art. 204 § 1	1	2	1	0	0	1
	Art. 204 § 2	0	1	1	0	0	1
GO KPP Krosno Odrzańskie	Art. 189a § 1	2	1	0	0	0	0
GO KPP Nowa Sól	Art. 204 § 1	0	1	1	1	0	1
GO KPP Słubice	Art. 204 § 1	0	1	1	0	1	1
	Art. 204 § 2	0	0	2	2	0	2
GO KPP Żary	Art. 204 § 1	1	1	0	0	1	0
	Art. 204 § 2	1	2	4	3	1	4
GO KWP Gorzów Wlkp. Wy- dział Kry- minalny	Art. 189a § 1	0	1	30	0	59	30
	Art. 204 § 2	0	0	0	0	3	0

**Handel ludźmi oraz przestępstwa towarzyszące - Zestawienie porównawcze
wg kwalifikacji prawnej (od 2014.01.01 do 2014.12.31)**

KPP	Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Podejrzani dorośli	Podejrzani dorośli z aktem oskarż.	Podejrzani dorośli aresztowani
GO KMP Gorzów WI- kp.	Art. 189a § 1	0	0	0
	Art. 203	1	1	1
	Art. 204 § 2	2	2	2
GO KMP Zielona Góra	Art. 204 § 1	1	1	0
	Art. 204 § 2	1	1	0
GO KMP Krosno Odrzańskie	Art. 189a § 1	0	0	0
GO KMP Nowa Sól	Art. 204 § 1	1	1	0
GO KMP Słubice	Art. 204 § 1	2	2	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KMP Żary	Art. 204 § 1	0	0	0
	Art. 204 § 2	3	3	1
GO KMP Gorzów WI- kp. Wydział Kryminalny	Art. 189a § 1	0	0	0
	Art. 204 § 2	0	0	0

HANDEL LUDŹMI oraz przestępstwa towarzyszące - Zestawienie porównawcze wg kwalifikacji prawnej (od 2015.01.01 do 2015.08.31)

KPP	Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Postępowania wszczęte	Postępowania zakończone	Przestępstwa stwierdzone (Liczba Pokrzywdzonych)	Przestępstwa stwierdzone dodatkowo ujawnione (Liczba pokrzywdzonych)	Przestępstwa wykryte poprzedni okres (Liczba po- krzywdzonych)	Przestępstwa wykryte bieżący okres (Liczba pokrzywdzonych)
GO KMP Gorzów WI- kp.	Art. 189a § 1	0	0	0	0	1	0
	Art. 203	1	1	0	0	1	0
	Art. 204 § 2	0	0	0	0	10	0
GO KMP Zielona Góra	Art. 204 § 1	1	1	2	0	1	2
	Art. 204 § 2	0	0	1	0	1	1
GO KPP Nowa Sól	Art. 204 § 1	0	0	0	0	1	0
	Art. 204 § 2	1	0	0	0	0	0
GO KPP Sulęcín	Art. 204 § 1	1	0	0	0	0	0
GO KPP Słubice	Art. 203	1	0	0	0	0	0
	Art. 204 § 1	0	1	2	2	1	2
	Art. 204 § 2	0	0	0	0	2	0
GO KPP Żary	Art. 203	1	0	0	0	0	0
	Art. 204 § 1	3	0	1	1	0	1
	Art. 204 § 2	0	0	0	0	4	0
Gorzów WI- kp. Wydział Dochodze- niowo- Śledczy	Art. 189a § 1	0	1	14	13	0	14
	Art. 203	0	0	1	1	0	1
	Art. 204 § 2	0	0	1	1	0	1
GO KWP Gorzów WI- kp. Wydział Kryminalny	Art. 189a § 1	0	0	0	0	30	0
	Art. 204 § 1	0	0	1	1	0	1
	Art. 204 § 2	0	1	0	0	0	0

**HANDEL LUDŹMI oraz przestępstwa towarzyszące - Zestawienie porównawcze
wg kwalifikacji prawnej (od 2015.01.01 do 2015.08.31)**

KPP	Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Podejrzani dorośli	Podejrzani dorośli z aktem oskarż.	Podejrzani dorośli aresztowani
GO KMP Gorzów WI- kp.	Art. 189a § 1	0	0	0
	Art. 203	0	0	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KMP Zielona Góra	Art. 204 § 1	2	2	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KPP Nowa Sól	Art. 204 § 1	0	0	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KPP Sulęcín	Art. 204 § 1	0	0	0
	Art. 203	0	0	0
GO KPP Słubice	Art. 204 § 1	2	2	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KPP Żary	Art. 203	0	0	0
	Art. 204 § 1	0	0	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
Gorzów WI- kp. Wydział Dochodze- niowo- Śledczy	Art. 189a § 1	2	2	0
	Art. 203	0	0	0
	Art. 204 § 2	0	0	0
GO KWP Gorzów WI- kp. Wydział Kryminalny	Art. 189a § 1	0	0	0
	Art..204 § 1	1	1	1
	Art. 204 § 2	0	0	0

Analizując zgromadzone materiały statystyczne należy podkreślić, że większość ujawnionych przestępstw z art. 189 a kk w latach 2014-2015 dotyczyła obywateli Polski będących mieszkańcami naszego województwa wykorzystywanych do pracy przymusowej oraz zmuszanych do popełniania przestępstw i kobiet - w głównej mierze obywaterek Ukrainy wykorzystywanych do uprawiania prostytucji. Natomiast z uwagi na specyfikę zjawiska prostytucji przydrożnej, którym zajmują się głównie kobiety pochodzące z Bułgarii tylko w pojedynczych przypadkach udało się postawić zarzut handlu ludźmi sutenerom handlującym kobietami, natomiast w tych przypadkach udało się postawić szereg zarzutów o czyny z art.204 kk.

3. Opis najczęstszych form wykorzystania w ramach handlu ludźmi zidentyfikowanych na terenie województwa

W tym miejscu należy przedstawić i scharakteryzować zagrożenie poszczególnymi formami zjawiska i przestępstwa handlu ludźmi występującymi w regionie. Zostaną przedstawione zarówno już rozpoznane formy, których zwalczaniem zajmuje się lubuski garnizon, jak i kierunki prowadzonego rozpoznania, w celu potencjalnego zwalczania i ograniczenia niekorzystnych zjawisk mogących wystąpić w najbliższej przyszłości, a które z doświadczeń innych krajów stanowiły pierwsze wskazówki - objawy występowania zjawiska, jak i przestępstw związanych z handlem ludźmi, którego genezą było wykorzystanie i zniewolenie nielegalnych imigrantów i uchodźców.

I. Na terenie lubuskiego garnizonu policji zjawisko handlu ludźmi w celu uprawiania prostytucji występuje w trzech różnych formach, które ewoluowały niezależnie od siebie i na chwilę obecną brak jest informacji, aby przestępczość związana z procederem prostytucji na terenie naszego województwa w zorganizowany sposób przenikała pomiędzy tymi formami

Pierwszą z form jest handel kobietami do uprawiania prostytucji przydrożnej.

Jest to bardzo niebezpieczne zjawisko, ponieważ wokół niego rozwijają się przestępstwa związane z czerpaniem korzyści z uprawiania cudzego nierządu, jak i szereg przestępstw pospolitych dokonywanych zarówno na kobietach uprawiających prostytucję jak i na ich klientach, takich jak kradzieże, rozboje, pobicia itp. Ponadto proceder ten jest widoczny i bardzo szeroko potępiany społecznie. Można stwierdzić, że wzrost liczby kobiet uprawiających prostytucję przydrożną wpływa na zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa w społecznościach lokalnych. Z tych też powodów zjawisko prostytucji przydrożnej jest najgroźniejszą formą jaka występuje na naszym terenie. Zjawisko to występuje głównie w strefie nadgranicznej i wzdłuż głównych dróg naszego województwa takich jak A2, S3 (wraz z obwodnicami Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry) oraz K22 (na odcinku do Gorzowa Wlkp.) W lubuskim garnizonie policji został zatem opracowany algorytm zwalczania tej formy prostytucji i ujęty w „Koncepcji zwalczania przestępczości związanej z prostytucją przydrożną na terenie województwa lubuskiego” opracowanej na rok 2013 i kontynuowanej w latach 2014-2015.

Drugą formą jest handel kobietami do prostytucji zorganizowanej w różnego rodzaju agencjach towarzyskich.

Zjawisko to jest niejako odizolowane od społeczności lokalnych i jeżeli można tak to ująć - jest najmniej widoczne społecznie spośród wszystkich form występujących na terenie naszego garnizonu. Ze zjawiskiem tym mamy do czynienia od początku lat dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku i policjanci w poszczególnych jednostkach mają dość dobrze rozpoznane zarówno agencje towarzyskie, jak i osoby z nimi powiązane. Rozpoznanie jest prowadzone poprzez kontrole dokonywane w agencjach. Dobre rozpoznanie tej formy uprawiania prostytucji i wypracowanie odpowiednich algorytmów prowadzenia postępowań przygotowawczych dotyczących agencji towarzyskich oraz odpowiednia długofalowa polityka „stwarzania złego klimatu” dla prowadzenia agencji towarzyskich na terenie lubuskiego garnizonu prowadzona od początku XXI wieku doprowadziła do znacznego ograniczenia zasięgu działalności agencji towarzyskich na tym terenie. Polityka taka była możliwa dzięki długofalowej koordynacji działań prowadzonych przy wsparciu Wydziału Kryminalnego KWP w Gorzowie Wlkp. W chwili obecnej można zatem stwierdzić, że liczba agencji towarzyskich w porównaniu z połową pierwszej dekady XXI wieku spadła nawet o 2/3. Liczba kobiet uprawiających prostytucję w agencjach towarzyskich zmniejszyła się z kilkudziesięciu kobiet w jednej agencji do zaledwie kilku legitymowanych podczas kontroli w poszczególnych agencjach. Jest to niewątpliwie sukces polityki „stwarzania złego klimatu” oraz polityki „zero tolerancji” prowadzonej przez ostatnie 10. W chwili obecnej proceder ten najsilniej występuje na terenie powiatu słubickiego, żarskiego i Kostrzyna n/O.

Trzecią formą jest proceder prostytucji rozwijający się w tzw. „mieszkaniówkach”.

Proceder ten jest w chwili obecnej najbardziej widoczny w obu stolicach naszego regionu. Do jego rozwoju paradoksalnie przyczyniło się „rozbiecie” w ciągu ostatnich 8 lat wszystkich dużych agencji towarzyskich na terenie Gorzowa Wlkp. jak i Zielonej Góry, o których można było powiedzieć że działały w ramach zorganizowanych grup przestępczych (świadczy o tym chociażby szereg zarzutów stawianych z art. 258 kk osobom czerpiącym korzyści z cudzego nierządu). Pustkę po agencjach towarzyskich zaczęły wypełniać tzw. „mieszkaniówki”. Możliwe było to poprzez rozwój nowoczesnych form komunikacji w Internecie, m.in. portali społecznościowych. W chwili obecnej obie komendy miejskie w naszym garnizonie wkładają dużo wysiłku w likwidację tzw. „mieszkaniówek”. Należy stwierdzić jednak, że taktyka walki z „mieszkaniówkami” dotychczasowymi środkami prowadzi do ich zamykania w jednym miejscu i przenoszenia w inne zanim Policja zorientuje się, że mamy do czynienia nie tylko z „głośnymi sąsiadami”, ale również z „procederem prostytucji”.

Policjanci w takich sytuacjach muszą prowadzić wnikliwe rozpoznanie, po to żeby nie narazić się na zarzuty związane z wchodzeniem w intymną sferę życia obywateli. Ostrożność taka jest jak najbardziej pożądana w świetle możliwej odpowiedzialności cywilnej na jaką funkcjonariusze mogą narazić Policję poprzez zbyt pochopne działanie. Trudnym zadaniem w przypadku procederu prostytucji uprawianej w „mieszkaniówkach” jest dowodowe wykazanie czerpania korzyści z cudzego nierządu. Poszczególne jednostki są dopiero na poziomie wypracowywania algorytmów prowadzenia rozpracowań mających na celu zwalczanie przestępczości związanej z czerpaniem korzyści z cudzego nierządu uprawianego w „mieszkaniówkach”. Z doświadczeń WK KWP w Gorzowie Wlkp. wynika, iż wspólną cechą działania „mieszkaniówek” jest istnienie w Internecie i tworzenie na stronach internetowych „elitarnych klubów” lub forów społecznościowych. Taki sposób działania jest znany Policji z działania grup pedofili rozpowszechniających pornografię dziecięcą. Dlatego też przy zwalczaniu tego procederu zaproponowano zamiast tworzenia nowych algorytmów modyfikację dotychczas używanych sposobów do zwalczania grup pedofili. Dzięki temu będzie można wykazywać powiązania pomiędzy „mieszkaniówkami”, a co za tym idzie zbierać materiał dowodowy świadczący o czerpaniu korzyści z cudzego nierządu.

Należy podkreślić, że kobiety uprawiające proceder prostytucji na naszym terenie, a więc będące potencjalnie ofiarami handlu ludźmi pochodzą głównie z Ukrainy, Bułgarii, Polski, Mołdawii, Białorusi i Rosji - przy czym należy zastrzec, że najmniejszy procent stanowią kobiety pochodzące z Rosji i Białorusi, prawdopodobnie ma na to wpływ utrudniony dostęp do polskich wiz turystycznych.

Przykładem takiego procederu było sprawa z powiatu żarskiego , którą jako przykład dydaktyczny można poniżej przedstawić w formie przypadku:

W toku prowadzonego postępowania przygotowawczego ustalono, iż w jednej z miejscowości przygranicznych na terenie powiatu żarskiego znajduje się agencja towarzyska. Lokal ma status motelu. Jego właścicielem jest ob. Bułgarii, przy czym budynek jest mieszkańca Żar. Właściciel agencji towarzyskiej wspólnie z innymi ob. Bułgarii działając w grupie przestępczej o określonym podziale ról na werbowników, kurierów, ochroniarzy, „obsługi motelu” zajmował się przestępstwem handlu ludźmi, w ten sposób że organizował przewóz kobiet z Bułgarii i Ukrainy do agencji, ułatwiał im pobyt na terytorium Polski, oraz nakłania je do uprawiania nierządu przy pomocy, groźby, podstępu, uzależniania od narkotyków, oraz przy użyciu przemocy fizycznej. Kobiety za „ochronę” , „nocleg” i „wyżywienie” oddawały swoim opiekunom połowę wynagrodzenia (jeden „opiekun” zajmował się 2-3 kobietami i za nie odpowiadał przed właścicielem agencji).

Kobiety umieszczone w motelu trudniły się przydrożną prostytutką na drodze krajowej nr 12 na terenie gminy Trzebiel. Z charakterystyki osób pochodzenia bułgarskiego „opiekujących” się prostytutkami wynika, że osoby te wchodziły wcześniej w konflikt z prawem na terenie Bułgarii, cechowała ich brutalność w zachowaniu i skłonność

do przemocy, z uzyskanych informacji można było powziąć podejrzenie że osoby te mogły przy sobie posiadać przedmioty niebezpieczne, np. noże oraz w przeszłości co najmniej jeden z nich groził użyciem broni palnej. Ofiary natomiast były cudzoziemkami, które nie znały języka polskiego, bardzo często nie posiadały wykształcenia podstawowego co w szczególności dotyczyło kobiet pochodzenia bułgarskiego, najczęściej pochodziły z biednych domów i zdawały sobie sprawę że po powrocie do domu nie będą w stanie wyżywić pozostawionych tam dzieci a niejednokrotnie również rodziców w podeszłym wieku. Kobiety nie były wypuszczane z agencji do czasu kiedy nie były uległe w stosunku do swych „opiekunów”. W tym przypadku można było mówić o wykorzystaniu nie mniej niż 16 kobiet.

II. Proceder zmuszania do pracy przymusowej.

Na terenie lubuskiego garnizonu policji jedną z istotnych form handlu ludźmi jest problem z wykorzystywaniem obywateli Polski do pracy przymusowej na terenie innych krajów Unii Europejskiej. Zjawisko to rozwinęło się na naszym terenie w latach 2007-2012 głównie za sprawą głębokiego kryzysu ekonomicznego w Unii Europejskiej, kiedy to praca niewolnicza stała się cenniejszym „towarem” niż sex biznes. Proceder ten odbywał się poprzez werbowanie mieszkańców naszego regionu do pracy za granicą poprzez półlegalne agencje zatrudnienia, jak i zorganizowane siatki „werbowników” oferujących pracę np. w Niemczech przy pracach budowlanych lub Hiszpanii i Włoszech przy pracach sezonowych. Osoby zwerbowane były wywożone za granicę, gdzie bez znajomości języka, pieniędzy i podstawowych środków były zmuszane do pracy bez wynagrodzenia. W tych wypadkach jest wykorzystywany tzw. mechanizm długu polegający na tym, że „pracownicy” muszą odpracowywać fikcyjny dług, który zamiast zmniejszać się ciągle narasta i trzeba go dalej odpracować lub też wykorzystywany jest podstęp np. poprzez nakłanianie osób do pracy przy pomocy drobnych zaliczek na poczet wynagrodzenia jakie miałyby być wypłacane na koniec okresu zatrudnienia, przy czym istotnym elementem tego procederu było utrzymywanie ofiar w przekonaniu co do uczciwych intencji „organizatorów procederu”.

Najważniejszym elementem w zwalczaniu tego procederu było postawienie głównego nacisku na uświadomienie ofiarom tego, że zostały wykorzystane przez organizatorów procederu. W tym celu zainicjowano szereg szkoleń i spotkań prowadzonych w lubuskim garnizonie w oparciu o Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Urzędy Pracy.

Ważnym elementem w prowadzeniu rozpoznania tego procederu było nawiązanie bezpośredniej współpracy funkcjonariuszy policji pionu kryminalnego z pracownikami socjalnymi w najbardziej zagrożonych regionach województwa, co umożliwiało niemal natychmiastową reakcję na potencjalne próby werbowania ofiar, pozwoliło to na szerokie stosowanie tzw. prewencji kryminalnej, gdyż w społecznościach lokalnych szybko rozchodziła się informacja, co do nierzetelności potencjalnych „pracodawców lub ich pośredników”.

Przykładem takiego procederu było sprawa z Belgii, która była prowadzona przez belgijski wymiar sprawiedliwości, niemniej jednak została zainicjowana przez funkcjonariuszy lubuskiego garnizonu policji i jako przykład dydaktyczny można poniżej przedstawić ją w formie przypadku:

Funkcjonariusze Policji na terenie Polski przeprowadzili szereg czynności z osobami pokrzywdzonymi, które były wykorzystywane do pracy przymusowej na terenie Belgii, osoby te zostały między innymi przesłuchane w charakterze osób pokrzywdzonych.

Z przeprowadzonych przesłuchań wynikało, że osoby te zostały - poprzez ogłoszenia w lokalnej gazecie, zwerbowane do pracy w Belgii przy zbieraniu pieczarek. Następnie pokrzywdzeni byli wywożeni do Belgii rejsowymi busami. Wyżej wymienione osoby zostały wywiezione m. in. z Zielonej Góry do miejscowości w Belgii, gdzie mieścił się zakład produkcji pieczarek. Osoby pracujące w zakładzie produkcji pieczarek były podnajmowane do pracy przez firmę należącą do osoby polskiego pochodzenia, a werbowane na terenie Polski przez inną firmę pośredniczącą na terenie Zielonej Góry. Osoby te przed wyjazdem do Belgii przez organizatorów były wprowadzane w błąd co do warunków pracy, płacy oraz warunków socjalno-bytowych obiecwanego im zatrudnienia. Po przybyciu na miejsce okazywało się, że warunki pracy oraz warunki socjalne proponowane przez pracodawcę w sposób znaczący odbiegały od obiecanych przed wyjazdem, np. praca była wykonywana po 20-22 godziny na dobę, co uniemożliwiało normalne funkcje organizmu w skutek chronicznego niedospania.

Z relacji świadków wynikało, że niektóre z osób „pracują” w takich warunkach co najmniej od około pół roku, a co więcej nie są im wypłacane wynagrodzenia, a jedynie comiesięczne „zaliczki” w kwocie około 50 Euro, które wystarczały osobom przebywającym w „pieczarkarni” na zakup podstawowych produktów żywnościowych, tj. chleba i dżemu. Osoby pochodzenia polskiego przebywające w „pieczarkarni” prosiły o pomoc nowo przybyłych oraz mówiły im, żeby uciekali póki jeszcze mogą i mają pieniądze. Zapytane dlaczego nie wyjadą same wskazywały na wstyd i strach przed powrotem do kraju, gdzie niejednokrotnie były zadłużone u innych osób żeby móc wyjechać do pracy „przy pieczarkach”. Osoby takie we wskazanym miejscu przebywały nawet za okres kilku miesięcy, mając nadzieję na „odzyskanie” obiecanych im zarobków które pozwoliłyby wyprowadzić ich z bardzo trudnej sytuacji materialnej, jaka powstała dla nich po ich wyjeździe z Polski. Osoby te w większości nie znały języka i przepisów obowiązujących na terytorium Belgii. Ponadto według relacji świadków pozostawały pod nieustanną presją „kierowników” zatrudnionych przez firmę. W relacji świadków osoby pochodzenia polskiego przebywające na terenie pieczarkarni podawały ogromne różnice w ich zarobkach i sytuacji bytowej, jako osób zatrudnionych przez firmę pośredniczącą, a obywateli Rumunii zatrudnionych bezpośrednio przez belgijskiego pracodawcę, gdzie przestrzegano warunków pracy i płacy. Według relacji osób przebywających w „pieczarkarni” przekazanych świadkom, na terenie zakładu miało miejsce kilka wypadków przy pracy, w trakcie których pracodawca polskich pracowników nie tylko nie wywiązywał się z obowiązków pracodawcy, ale zachodziły również okoliczności świadczące o zaniechaniu udzielania pomocy osobom poszkodowanym.

W powyżej opisanych zakładach przebywały osoby z Węgier, Ukrainy, Bułgarii, Rumunii i Polski. Zatrudniane były przez różnych pośredników, żeby rozmyć odpowiedzialność „głównego pracodawcy”. Sprawa ta jest o tyle interesująca, że pokazuje, jak zbliżone w swoich symptomach mogą być przestępstwa pracownicze do przestępstwa handlu ludźmi. Przez to cierpienie ofiar handlu ludźmi może być niedostrzeżone przez lokalną społeczność w miejscu zatrudnienia. Jeżeli chodzi o „pracodawców” i ich ofiary to w sposób opisowy w kazusie w wystarczający sposób zostały przybliżone ich wzajemne zależności i mechanizmy powodujące zniewolenie. Podkreślić także należy i to, że werbowane osoby posiadały bardzo różne wykształcenie, najczęściej zawodowe i średnie, zaś część z nich znała język niemiecki i angielski w sposób komunikatywny, a jednak pod presją długów i perspektywy bezrobocia pozostawały one w stanie psychicznego zniewolenia.

III. Proceder zmuszania do popełniania przestępstw.

Proceder ten jest stosunkowo nową formą wykorzystania ofiar handlu ludźmi. Polega on na zmuszaniu zwerbowanych ofiar do popełniania przestępstw a następnie wytwarzaniu wśród ofiar poczucia „współwiny” w popełnianym przez „organizatorów procederu” przestępstwie. Na terenie lubuskiego garnizonu policji jest to stosunkowo nowe zjawisko i zdefiniowane jako jedna z form handlu ludźmi w roku 2010. Na terenie województwa lubuskiego procederem tym zajmują się głównie grupy Romów. Najczęściej ofiary będące mieszkańcami naszego regionu wywożone były za granicę pod pozorem podjęcia tam legalnego zatrudnienia, przy czym werbowane były osoby o niskim statusie społecznym, bez znajomości języków obcych oraz o bardzo niskim poziomie wykształcenia. Osoby takie za granicą były zmuszane przy pomocy gróźb, podstępów lub też nawet przemocy fizycznej do popełniania przestępstw takich jak: wyłudzenia kredytów, kradzieże sklepowe i inne. Sprawcy następnie informowali swoje „ofiary”, że jeżeli tylko zawiadomią organy ścigania o tym procederze to oni niezwłocznie przekażą informację o tym, że ofiary brały czynny udział w popełnianiu przestępstw i przez to są współwinne tego procederu. Wytwarzanie w ofiarach poczucia współwiny miało na celu nakłonienie ich do współpracy, a jednocześnie zapewnienie sobie bezkarności już po wykorzystaniu ofiary. Według posiadanych przez Policję informacji mieszkańcy województwa lubuskiego padali ofiarą tego procederu na terenie Polski, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Po zidentyfikowaniu tej formy przestępstwa handlu ludźmi wykorzystano już istniejący system współpracy z pracownikami socjalnymi do ujawniania ofiar tego procederu, gdyż był to najważniejszy element prowadzonych czynności. Ofiary nie zdawały sobie sprawy z tego, że były wykorzystane, natomiast obawiały się przyznać do „udziału w procederze” ze strachu przed odpowiedzialnością karną, którą grozili im oprawcy .

Przykładem takiego procederu była sprawa z rejonu Krosna Odrzańskiego, którą jako przykład dydaktyczny można poniżej przedstawić w formie kazusu:

Obywatele Polski – pięć osób będących mieszkańcami Krosna Odrzańskiego, oraz obywatele Niemiec (siedem osób narodowości romskiej) popełniali szereg przestępstw spenalizowanych w art. 253 § 1 kk. Przestępstw dokonywali w latach 2008-2011. Czyny przestępcze tych osób polegały na werbowaniu obywateli polskich, przede wszystkim mieszkańców Krosna Odrzańskiego oraz powiatu krośnieńskiego. Należy podkreślić, iż sprawcy dokładnie wybierali osoby pokrzywdzone – były to osoby, które nie miały dobrego wykształcenia, od dłuższego czasu pozbawione były pracy oraz środków do życia, jak również znajdowały się wśród nich osoby nadużywające alkoholu.

Sprawcy w Polsce wprowadzali te osoby w błąd, co do możliwości oraz warunków zatrudnienia na terytorium północnych Niemiec (m. in. w Lubece, Hamburgu, Flensburgu oraz w Berlinie). Następnie sprawcy tzw. werbownicy przekazali pokrzywdzonych innym osobom (obywatelom Polski oraz Niemiec narodowości romskiej), które transportowały osoby pokrzywdzone na teren Niemiec, przechowywały je tam w mieszkaniach (często wbrew woli samych pokrzywdzonych), w przyczepach kempingowych oraz w warunkach urągających godności ludzkiej. Po czym ofiary były wykorzystywane do popełnienia na terytorium Niemiec przestępstw min. oszustwa, wyłudzenia kredytów, kradzieży sklepowych, paserstwa. Sprawcy w niektórych przypadkach, aby przewyciężyć opór pokrzywdzonych, posługiwali się groźbą karalną. Mechanizm działania sprawców we wszystkich przypadkach był podobny. W toku prowadzonego postępowania sądowego udowodniono im zwerbowanie co najmniej 59 ofiar.

IV. Proceder handlu ludźmi związany z nielegalnym przetrzucem uchodźców i imigrantów przez zorganizowane grupy przestępcze.

Zagrożenie zjawiskiem handlu ludźmi związanym z nielegalnym przetrzucem osób przez granicę przez zorganizowane grupy przestępcze jest nowym zjawiskiem jakie najprawdopodobniej dotknie regiony zachodniej Polski w najbliższym czasie. W rozpoznaniu symptomów tego zjawiska tak naprawdę w chwili obecnej musimy korzystać z doświadczeń innych państw, oraz z doświadczeń jakie zdobywała Straż Graniczna pod koniec lat 90-tych XX wieku na granicy z Niemcami, kiedy co prawda nie dysponowaliśmy doświadczeniami związanymi z handlem ludźmi (w dużej mierze miało to związek z nieprecyzyjną definicją ustawową art. 253 kk i dopiero kształtującą się świadomością istnienia tego procederu przez organy ścigania), ale istniał system zwalczania przestępczości związanej ze zorganizowanym przetrzucem osób przez granicę. Doświadczenia te należałoby wykorzystać zwłaszcza z uwagi na okoliczność, że korzystamy ze swobody przekraczania granic państwa, a w chwili obecnej znajdujemy się w zupełnie nowej sytuacji politycznej i pojawiły się nowe kierunki migracji. Patrząc z perspektywy czasu wiele przypadków nielegalnego przetrzutu osób z tamtego okresu w myśl definicji wdrożonej w 2010 roku w chwili obecnej byłoby traktowanych jako handel ludźmi. Można postawić wręcz tezę, że im szybciej i skuteczniej w zachodnich regionach Polski zajmiemy się zorganizowanym przetrzucem osób, tym mniej będziemy mieli przypadków handlu ludźmi wśród osób nielegalnie przetrzucanych do Niemiec i krajów skandynawskich.

4. Podsumowanie

Powyżej opisane procedury stanowią obraz form w jakich przestępstwo handlu ludźmi występuje lub przewiduje się jego występowanie na terenie lubuskiego garnizonu Policji. Umiejętne ich zdefiniowanie prowadzi i będzie prowadzić w przyszłości do lepszego ich rozpoznania oraz wypracowania skuteczniejszych metod ich zwalczania. Należy podkreślić, że zwalczanie procederu handlu ludźmi metodami policyjnymi musi iść w parze z szeroko rozumianymi programami wsparcia zmierzającymi do wyeliminowania czynników ekonomicznych, społecznych, politycznych, kulturowych i religijnych wpływających na wiktyimizację ofiar, jak i na penalizację zachowań poszczególnych sprawców lub nawet całych środowisk osób powiązanych kulturowo, religijnie, społecznie lub poprzez wspólną ideologię polityczną.

kom. Jarosław Pytliński

Zarząd w Gorzowie Wielkopolskim

Centralnego Biura Śledczego Policji

System przeciwdziałania handlowi ludźmi na terenie województwa lubuskiego

1. Utworzenie i funkcjonowanie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w województwie lubuskim

Obowiązek powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi wynikał z przyjęcia w dniu 20 maja 2013 roku przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2013-2015. W części III tego dokumentu –Poprawa skuteczności ścigania zostało określone zadanie pn. „Zainicjowanie działalności wojewódzkich zespołów ds. handlu ludźmi”. Zgodnie z art. art. 22 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań wojewodów należy koordynowanie w ramach systemu pomocy społecznej, działań w zakresie zapobiegania handlowi ludźmi oraz wsparcia udzielanego ofiarom.

Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi został powołany Zarządzeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2014 r. celem usprawnienia organizacji działalności prewencyjnej, wsparcia i reintegracji ofiar handlu ludźmi oraz pobudzania aktywności lokalnych samorządów oraz organizacji pozarządowych w tym zakresie. Wojewoda Lubuski powołał Zespół, jako drugi wojewoda w Polsce.

W skład Zespołu weszło 23 przedstawicieli służb i instytucji mających styczność z problematyką m.in.: Policji, Straży Granicznej, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, Kuratorium Oświaty, Izby Celnej, wybranych wydziałów LUW, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowej. Zarządzeniem zmieniającym z dnia 22 sierpnia 2014 r. Wojewoda Lubuski uzupełnił skład Zespołu o przedstawiciela Centralnego Biura Śledczego. Do zadań członków należy m.in. podnoszenie wiedzy i kwalifikacji z zakresu problematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi, przygotowywanie informacji z zakresu diagnozowania i analizy potencjalnych zagrożeń związanych z handlem ludźmi w ramach kompetencji reprezentowanej instytucji, nawiązywanie i rozwijanie współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym, upowszechnianie w swoich środowiskach wiedzy i informacji z zakresu profilaktyki i zagrożeń przestępstwem handlu ludźmi.

W 2014 r. odbyły się 2 posiedzenia Wojewódzkiego Zespołu oraz jedno posiedzenie Prezydium Zespołu.

W dniu 13 czerwca 2014 r. w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyło się pierwsze posiedzenie inaugurujące działalność Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Wojewoda wręczył członkom akty powołania. Zostało wybrane Prezydium Zespołu w składzie: Przewodniczący – Katarzyna Jankowiak, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej LUW, Zastępca Przewodniczącego – nadkom. Anna Książak-Nowak z Komendy Wojewódzkiej Policji oraz Sekretarz – Anna Obiegło, starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW.

W posiedzeniu Zespołu wzięli udział zaproszeni goście: Piotr Mierecki – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Migracyjnej, sekretarz międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi, który przybliżył problematykę zjawiska handlu ludźmi w Polsce oraz kom. Jarosław Pytliński z Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji, który omówił zagadnienie dot. przestępstwa handlu ludźmi w świetle statystyki Policji na terenie województwa lubuskiego. W przerwie odbyła się konferencja prasowa z udziałem Wojewody i zaproszonych gości.

W dniu 14 sierpnia 2014 r. w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyło się posiedzenie Prezydium Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, w którym wzięli też udział wybrani członkowie Zespołu oraz eksperci. Spotkanie zostało zorganizowane w związku z ogłoszeniem przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych kolejnej edycji Programu w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego pn. „Współpraca w obszarze Schengen oraz walka z przestępczością transgraniczną i zorganizowaną, w tym przeciwdziałanie handlowi ludźmi oraz migracjom grup przestępczych” i decyzją Wojewody Lubuskiego dot. opracowania i złożenia projektu. Efektem posiedzenia było wypracowanie propozycji głównych działań w zakresie profilaktyki handlu ludźmi, które wpisują się w zakres działalności i cele Zespołu – do uwzględnienia w opracowywanym wniosku konkursowym.

Ogromnym sukcesem była wysoka ocena złożonego projektu pn. „Lubuski alians służb mundurowych i cywilnych wobec handlu ludźmi i przestępczości transgranicznej” oraz decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o jego dofinansowaniu. Projekt składa się z 3 integralnych modułów, odpowiadających 3 celom szczegółowym, z czego w realizację modułu pn. „Profilaktyka zjawiska handlu ludźmi oraz wspieranie jego ofiar na terenie województwa lubuskiego” przewidziano włączenie członków Zespołu. Udział członków przewidziano w następujących przedsięwzięciach: seminariach dla przedstawicieli służb i instytucji stykających się z osobami narażonymi na handel ludźmi, opracowaniu procedur współpracy podczas dwudniowego wyjazdowego posiedzenia Zespołu oraz uczestnictwo w konferencjach: otwierającej i zamykających projekt.

W dniu 8 października 2014 r. w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyło się drugie posiedzenie Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Przewodnicząca Zespołu przekazała członkom informację nt. założeń i planowanych działań w ramach projektu grantowego „Lubuski alians...”. W posiedzeniu wzięli udział gość z Departamentu Polityki Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Juliusz Karpiński, starszy specjalista, Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Pan Karpiński wprowadził uczestników w problematykę profilu ofiary handlu ludźmi oraz pomocy ofiarom procederu, zaprezentował członkom Zespołu film edukacyjny w przedmiotowej tematyce oraz przekazał materiały edukacyjne.

Został też omówiony oraz przyjęty w drodze głosowania Regulamin Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. W przerwie posiedzenia odbyła się konferencja prasowa z udziałem Wojewody, Przewodniczącej Zespołu oraz zaproszonego gościa.

24 listopada 2014 r. członkowie Zespołu zostali zaproszeni do symbolicznego włączenia się w ogólnopolską akcję „Białej Wstążki” w związku z kampanią „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć”.

W dniu 06 maja 2015 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Spotkanie zostało zorganizowane w związku z koniecznością ustalenia szczegółów, harmonogramu oraz sposobu prowadzenia kolejnego posiedzenia Zespołu.

W dniu 15 maja 2015 r. odbyło się III posiedzenie Zespołu. Wojewoda Lubuski wręczyła akt powołania na członka Zespołu Pani Grażynie Jelskiej, Zastępcy Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW. W skład Zespołu została włączona także przedstawicielka Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp., Pani Ewa Jach-Maślanka, nieobecna na posiedzeniu.

Następnie Kierownik Oddziału w Wydziale Programów Europejskich i Rządowych – koordynator projektu grantowego realizowanego w LUW pn. „Lubuski alians służb mundurowych i cywilnych wobec handlu ludźmi i przestępczości transgranicznej” przedstawił założenia projektu oraz planowane w nim działania.

W dalszej części posiedzenia nastąpiła wymiana doświadczeń części instytucji reprezentowanych przez członków Zespołu. Pierwsza zabrała głos Pani por. SG Małgorzata Maciejewska, która przybliżyła kompetencje, zadania i doświadczenie Straży Granicznej w zakresie zwalczania handlu ludźmi. Dalej, Pani nadkom. Anna Książak Nowak z Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. zaprezentowała kompetencje, zadania i doświadczenie Policji lubuskiej w profilaktyce handlu ludźmi, natomiast czynności prowadzone przez Policję w zakresie zwalczania przestępstwa handlu ludźmi przedstawił Pan kom. Jarosław Pytliński z CBS. Na końcu Pani Anna Obiegło z Wydziału Polityki Społecznej LUW przybliżyła zagadnienia związane z pomocą ofiarom handlu ludźmi oraz pomocą cudzoziemcom świadczoną na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Następnie Pani Grażyna Jelska, Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW przedstawiła zakres udziału województwa lubuskiego w realizacji projektów Departamentu Polityki Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych realizowanych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, w tym oczekiwania wobec członków Zespołu.

Obejmują one udział członków Zespołu w szkoleniu organizowanym w terminie 15 - 17 czerwca w Warszawie, włączenie się w przygotowanie opracowania poświęconego podmiotom zaangażowanym w działania przeciw handlowi ludźmi na terenie województw (w szczególności podmioty uczestniczące w pracach Zespołu), które zostanie zamieszczone w broszurze wydanej przez MSW oraz włączenie się w dystrybucję komiksów przygotowanych przez MSW w ramach kampanii społecznej do szkół ponadgimnazjalnych (dla naszego województwa przeznaczono 4 tys. egzemplarzy).

W dniu 13 października 2015 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Spotkanie zostało zorganizowane w sprawie ekspertyzy dot. zagrożeń, słabych i mocnych stron infrastruktury instytucji i organizacji w woj. lubuskim.

2. Realizacja projektu pn. „Lubuski alians służb mundurowych i cywilnych wobec handlu ludźmi i przestępczości transgranicznej”

W projekcie zaplanowano łącznie 9 edycji 2 - dniowych seminariów, które będą realizowane na terenie całego województwa lubuskiego w czerwcu i we wrześniu 2015r. oraz w styczniu i lutym 2016 r. Seminaria są adresowane do przedstawicieli służb i instytucji, które mają lub mogą mieć styczność ze zjawiskiem handlu ludźmi: pracowników pomocy społecznej, prokuratorów, kuratorów sądowych, sędziów, Policji, przedstawicieli oświaty, organizacji pozarządowych, Starostw Powiatowych, Urzędów Miast i Gmin, Urzędów Pracy.

Seminaria obejmują łącznie **16 godzin dydaktycznych**: 8 godzin wykładów pierwszego dnia oraz 8 godzin warsztatów drugiego dnia. **Tematyka wykładów** obejmuje m.in. takie zagadnienia, jak różnorodne aspekty zjawiska handlu ludźmi (ekonomiczny i socjalny, prawny, kryminologiczny, polityka państwa, instytucje państwowe, organizacje pozarządowe) oraz działania i inicjatywy na rzecz zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi. **Tematyka warsztatów** obejmuje m.in. takie zagadnienia, jak: identyfikacja ofiar handlu ludźmi, diagnozowanie ich potrzeb, udzielanie wsparcia w sytuacji kryzysowej, po przeżytych doświadczeniach traumatycznych, czy organizacja systemowej pomocy, aspekty etyczne pomagania ofiarom handlu ludźmi.

Wykładowcami na wykładach są przedstawiciele Ośrodka Badań Handlu Ludźmi z Uniwersytetu Warszawskiego oraz przedstawiciel Nadodrzańskiego Oddziału Straży, natomiast warsztaty prowadzi przedstawiciel firmy „Atelier” (Dyrektor Ośrodka Interwencji Kryzysowej). Wszyscy prowadzący zajęcia są wybitnymi specjalistami w dziedzinie profilaktyki, zwalczania i badania zjawiska handlu ludźmi.

Uczestnicy otrzymają zaświadczenia o uczestnictwie w seminarium oraz komplet materiałów dydaktycznych.

Na dzień sporządzania informacji ze **szkolenia skorzystało łącznie 136 osób z ośmiu powiatów województwa lubuskiego**. Seminaria cieszyły się dużym zainteresowaniem. Wśród uczestników byli przedstawiciele wszystkich zaproszonych podmiotów. Do końca lutego 2016r. z problematyki handlu ludźmi zostaną przeszkoleni przedstawiciele organizacji pozarządowych, służb i instytucji mających styczność z problematyką handlu ludźmi ze **wszystkich powiatów województwa – łącznie 306 osób**.

Wojewódzkie Zespół na swoje potrzeby powierzył opracowanie Ośrodkowi Badań Handlu Ludźmi Uniwersytetu Warszawskiego ekspertyzę zawierającą mapę zagrożeń zjawiskiem handlu ludźmi, analizę mocnych i słabych stron, istniejącej na terenie województwa lubuskiego infrastruktury instytucji i organizacji.

3. Informacja o podmiotach wchodzących w skład Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w województwie lubuskim

Nadodrzański Oddział Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim

ul. Poprzeczna 1, 66-600 Krosno Odrzańskie

tel. 48 68 358 21 11

Osoba kierująca - **Komendant NOSG gen. bryg. SG Andrzej Kamiński**

Osoba wyznaczona do współpracy z Zespołem w ramach komórki - por. SG Małgorzata Maciejewska.

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Do zadań jednostki należy:

- ochrona granicy państwowej na lądzie i morzu;
- organizowanie i dokonywanie kontroli ruchu granicznego;
- zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji;
- wydawanie zezwoleń na przekraczanie granicy państwowej, w tym wiz;
- rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń;
- osadzanie i utrzymywanie znaków granicznych na lądzie oraz sporządzanie, aktualizacja i przechowywanie granicznej dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej;
- ochrona nienaruszalności znaków i urządzeń służących do ochrony granicy państwowej;
- gromadzenie i przetwarzanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich właściwym organom państwowym;
- nadzór nad eksploatacją polskich obszarów morskich oraz przestrzeganiem przez statki przepisów obowiązujących na tych obszarach;
- ochrona granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej;
- zapobieganie transportowaniu, bez zezwolenia wymaganego w myśl odrębnych przepisów, przez granicę państwową odpadów, szkodliwych substancji chemicznych oraz materiałów jądrowych i promieniotwórczych, a także zanieczyszczaniu wód granicznych;

- zapobieganie przemieszczaniu, bez zezwolenia wymaganego w myśl odrębnych przepisów przez granicę państwową środków odurzających i substancji psychotropowych oraz broni, amunicji i materiałów wybuchowych;
- przeprowadzanie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców, powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom;

Posiadane zaplecze:

Oddział ma możliwość udostępnienia sali szkoleniowej, sprzętu multimedialnego. Posiada również w kilku językach dla Cudzoziemców broszury mówiące o tym gdzie i w jaki sposób można uzyskać pomoc w przypadku zaistnienia ryzyka stania się potencjalną ofiarą handlu ludźmi.

W ostatnich dwóch latach przedstawiciel komórki uczestniczył w następujących działaniach dotyczących handlu ludźmi:

- W roku 2014 i 2015 w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem” w Oddziale i w placówkach SG prowadzono dyżury telefoniczne nawiązano współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej, informacje o „Tygodniu...” rozpowszechnione były w formie plakatów i ulotek.
- W roku 2014 i 2015 Jednostka włączyła się w działania informacyjne w ramach Europejskiego Dnia Przeciwdziałania handlowi Ludźmi - rozpowszechniona w formie plakatów i ulotek.
- W roku 2014 i 2015 rozpowszechniano w Placówkach SG, Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców informacje w formie broszurek w kilku językach dla Cudzoziemców, mówiących o tym gdzie i w jaki sposób można uzyskać pomoc w przypadku zaistnienia ryzyka potencjalnej ofiary handlu ludźmi;
- W roku 2014 uczestniczono w spotkaniu w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim mającym na celu wymianę informacji i współpracę między instytucjami w zakresie zwalczania procederu handlu ludźmi;
- Przeprowadzono szkolenia dla pracowników Państwowej Inspekcji Pracy;
- W roku 2015 przedstawiciel jednostki wziął udział w konferencji naukowej zorganizowanej przez Uniwersytet Zielonogórski nt. „Carte blanche czy czyn zabroniony”, wystąpienie z prezentacją oraz w spotkaniu z mieszkańcami w Bibliotece Publicznej, prezentacja;
- W roku 2015 przeprowadzono szkolenia dla pedagogów powiatu leszczyńskiego.

Podmiot w 2014 i 2015r. przygotowywał materiały szkoleniowe do prowadzonych przez siebie szkoleń.

Ponadto przedstawiciele Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej brali udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach organizowanych przez ośrodki szkolenia Straży Granicznej, Komendę Wojewódzką Policji, Prokuratury w tym również w konferencjach międzynarodowych.

Podmiot organizował następujące działania dotyczące handlu ludźmi:

- W roku 2014 i 2015 – zajęcia profilaktyczne dla osób bezrobotnych w powiatowym Urzędzie Pracy;
- W roku 2014 i 2015 - spotkania z młodzieżą ze szkół ponadgimnazjalnych o charakterze profilaktycznym.

Podmiot posiada wdrożone procedury dotyczące handlu ludźmi -

Funkcjonariusze Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w trakcie wykonywania swoich czynności służbowych postępują według *Algorytmu postępowania funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi* oraz ze *Wskaźników wspomagających identyfikację ofiar handlu ludźmi*.

W 2014r. Nadodrzański Oddział Straży Granicznej uczestniczył we wspieraniu ofiar handlu ludźmi w dwóch przypadkach natomiast w 2015r. wsparciem objęto jedną osobę.

Izba Celna w Rzepinie

ul. Dworcowa 5, 69 – 110 Rzepin; tel. 95 7509 300, faks 95 7596 442;
mail: ic.rzepin@rze.mofnet.gov.pl www.rzepin.scelna.gov.pl

Osoba kierująca - Dyrektor Izby Celnej w Rzepinie - podinspektor Sylwester Skórski, tel. 95 7509 301, faks 95 7596 442, email: sylwester.skorski@rze.mofnet.gov.pl

Osoba wyznaczona do współpracy z Zespołem w ramach komórki - starszy aspirant celny Pani Sylwia Nowicka, młodszy ekspert Służby Celnej; tel. 95 7507 110, faks 95 7507 125; e- mail: sylwia.nowicka@rze.mofnet.gov.pl

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - Wydział Zwalczania Przemocności ul. Zachodnia 1, 69 – 110 Rzepin, tel. 95 7507 116; faks 95 7507 125; e-mail: icwzp@rze.mofnet.gov.pl

Funkcjonująca w ramach Wydziału służba dyżurnego koordynatora funkcjonuje 24 godziny na dobę; tel. 95 7509 393; faks 95 7509 396;

mail: icmobilna@rze.mofnet.gov.pl

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 27.08.2009 r. o Służbie Celnej.

Do zadań jednostki należy:

Służba Celna jest jednolitą umundurowaną formacją, utworzoną w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa obszaru celnego Wspólnoty Europejskiej, w tym zgodności z prawem przywozu towarów na ten obszar oraz wywozu towarów z tego obszaru, a także wykonywania obowiązków określonych w przepisach odrębnych.

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową oraz sprzętem multimedialnym.

W ramach Służby Celnej posiada całodobowy telefon informacyjny - telefon interwencyjny nr 800 060 000 oraz email: powiadomclo@mofnet.gov.pl

**Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej
w Gorzowie Wielkopolskim**

ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wlkp.;

tel.(95) 722-57-31, fax (95) 720-07-70,

e-mail: info@wiih.gorzow.pl <http://www.wiih.gorzow.pl/>

Osoba wyznaczona do współpracy z Zespołem w ramach komórki to Pan Robert Jałowy, Lubuski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej,

e-mail: robert.jalowy@wiih.gorzow.pl

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 4, poz. 25 ze zm.).

Do zadań jednostki należy:

- kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie produkcji, handlu i usług,
- kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, w zakresie oznakowania i zafałszowań oraz kontrola usług,
- kontrola przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- kontrola nie obejmuje kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, u producentów (kompetencja Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych) oraz kontroli jakości zdrowotnej środków spożywczych i używek (kompetencja Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynarii),
- podejmowanie mediacji w celu ochrony interesów i praw konsumentów,
- organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich,
- prowadzenie poradnictwa konsumenckiego.

Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Kwiatowa 10, 66-400 Gorzów Wlkp.; tel. 95 738 19 00

www.lubuska.policja.gov.pl

dyżurny - tel. całodobowy 95 738 11 11, 95 738 11 31).

Osoba kierująca podmiotem - nadinspektor Ryszard Wiśniewski Komendant Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. tel. 95 738 19 00

Osoby wyznaczone do współpracy z Zespołem w ramach komórki to:

podinsp. Anna Księżak-Nowak; ekspert Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.;

tel.: 95 738 15 79; e-mail: anna.ksiezak-nowak@go.policja.gov.pl

podkom. Ireneusz Grabarczyk- specjalista Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego; tel. 519-534-930 lub 95-738-10-93.

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji, ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. kodeks karny, ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - **Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji** w Gorzowie Wielkopolskim 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Kwiatowa 10; tel.: 95 738 15 70, faks: 95 738 15 95; e-mail: kwp_gorzow.prew@lubuska.policja.gov.pl www.lubuska.policja.gov.pl,

Komórka posiada środki niefinansowe na realizację kampanii informacyjnych takie jak możliwość umieszczenia informacji na stronach internetowych Policji oraz przeszkoleni specjaliści/eksperci.

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - **Wydział Dochodzeniowo-Śledczy**; 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Kwiatowa 10; e-mail: kwpgorzow@go.policja.gov.pl

Do zadań jednostki należy:

Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu, przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Policja realizuje także zadania wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz umów i porozumień międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych.

Policja współpracuje z organami administracji rządowej, samorządowej i organizacjami pozarządowymi.

Policja składa się z następujących rodzajów służb: kryminalnej, śledczej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym. W skład Policji wchodzi policja sądowa. W skład Policji wchodzi również: Wyższa Szkoła Policji, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne, wyodrębnione oddziały prewencji i pododdziały antyterrorystyczne, instytuty badawcze.

Policja współdziała z policją innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów.

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową, sprzętem multimedialnym.

W ostatnich dwóch latach komórka uczestniczyła w następujących działaniach dotyczących handlu ludźmi:

- rok 2014: realizacja projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi – VIII edycja” – spotkania z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych,
- rok- 2015: realizacja projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi – IX edycja” - spotkania z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych, debata z młodzieżą połączona z projekcją filmu nt. handlu ludźmi, szkolenie nt. zapobiegania handlowi ludźmi dla policjantów.

Podmiot organizował następujące działania dotyczące handlu ludźmi:

- rok 2014: realizacja projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi – VIII edycja” – spotkania z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych,
- rok- 2015: realizacja projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi – IX edycja” - spotkania z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych, debata z młodzieżą połączona z projekcją filmu nt. handlu ludźmi, szkolenie nt. zapobiegania handlowi ludźmi dla policjantów.

Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wlkp.

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - **Wydział Spraw Obywatelskich, Cudzoziemców i Cyfryzacji, Oddział Cudzoziemców**; ul. Jagiellończyka 13, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. 95 7115 709.

Osoba wyznaczona do współpracy z Zespołem w ramach komórki to Pani Agnieszka Wilmińska, inspektor ds. cudzoziemców, Agnieszka.wilminska@lubuskie.uw.gov.pl, tel. 95 7115 647

Podmiot działa na podstawie ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie

Do zadań jednostki należy:

Wykonywanie zadań administracji rządowej w województwie.

Podmiot posiada wdrożone procedury dotyczące handlu ludźmi - procedura legalizacji pobytu ofierze handlu ludźmi w ramach zapisów ustawy o cudzoziemcach.

Podmiot zidentyfikował trudności w systemie identyfikacji i wsparcia ofiar handlu ludźmi. Trudność w identyfikacji polega na tym, że często mamy do czynienia z cudzoziemcami zatrudnianymi w różnego rodzaju klubach nocnych na stanowiskach typu pomoc kuchenna, tancerka, kelnerka, ale nie zgłaszają, że są w jakiś sposób wykorzystywane, nie przekazują w tym zakresie żadnych informacji – problem polega przede wszystkim z obawy utraty źródła dochodu, natomiast w postępowaniach o udzielenie zezwolenia na pobyt i pracę stroną jest również pracodawca cudzoziemca, więc ten fakt również wiąże ręce potencjalnym ofiarom. Brak w ustawie o cudzoziemcach podstaw prawnych do działania w kierunku pomocy potencjalnym ofiarom handlu ludźmi. Jedyną możliwością jest zgłaszanie podejrzeń straży granicznej i skierowanie do poszczególnych placówek próśb o przeprowadzenie wywiadów środowiskowego.

Podmiot posiada możliwość zapewnienia pomocy prawnej ofierze handlu ludźmi w zakresie doradztwa na temat możliwości zalegalizowania pobytu w Polsce.

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - **Wydział Polityki Społecznej** ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wlkp. tel.: 95 7115 248; fax.: 95 7115 374; www.lubuskie.uw.gov.pl

Osoby wyznaczone do współpracy z Zespołem w ramach komórki to Pani Katarzyna Jankowiak, Dyrektor Wydziału, Pani Grażyna Jelska – Zastępca Dyrektora Wydziału, Pani Joanna Jaźwińska - Kierownik Oddziału Nadzoru i Kontroli w Pomocy Społecznej, Pani Anna Obiegło - Wojewódzki Inspektor, Pani Wiesława Mikołajczyk - Inspektor.

Do zadań jednostki należy:

Wykonywanie zadań administracji rządowej w województwie, w tym realizacji zadań głównie nadzorczo-kontrolnych wynikających z ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.1390);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz.332 ze zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013r., poz.885 ze zm.)
- Ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015r., poz.114);
- Ustawy z dnia 07 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2015r., poz.859 ze zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 149 ze zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011r., Nr 127, poz. 721 ze zm.).

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową i sprzętem multimedialnym.

W listopadzie 2007 r. na prośbę Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej został wyznaczony przez Wydział Polityki Społecznej pracownik (osoba zajmująca stanowisko ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), który wziął udział w trzydniowym szkoleniu dla konsultantów wojewódzkich na temat wsparcia ofiar handlu ludźmi.

W 2007 r. sporządzono bazę danych lubuskich ośrodków interwencji kryzysowej, z uwzględnieniem ich gotowości do świadczenia pomocy ofiarom handlu ludźmi.

W latach 2007 – 2009 dokonywano podziału i przekazywano środki na dofinansowanie działalności ośrodków interwencji kryzysowej, w ramach wspierania rozwoju infrastruktury instytucji udzielających pomocy ofiarom handlu ludźmi.

W latach 2008 – 2012 na prośbę Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej 2 razy do roku dokonywano rekrutacji na szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie spośród pracowników lubuskich jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

W 2009 r. wystosowano pismo do wszystkich powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz ośrodków pomocy rodzinie w sprawie zasad udzielania pomocy ofiarom handlu ludźmi. Do pisma dołączono materiał informacyjny nt. zjawiska handlu ludźmi.

Za wszystkie ww. działania odpowiadał pracownik figurujący w wykazie wojewódzkich konsultantów, sporządzanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

W 2013 r., w związku z Krajowym Planem Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2013 – 2015 przyjętym w dniu 20 maja 2013 r. przez Radę Ministrów, wojewódzcy konsultanci zostali zobowiązani i przeszkoleni w kierunku inicjowania działalności wojewódzkich zespołów ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Wydział Polityki Społecznej jest również odpowiedzialny za obsługę techniczną Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. W Wydziale prowadzone są m.in. wykaz ośrodków interwencji kryzysowej oraz wojewódzkie rejestry jednostek specjalistycznego poradnictwa i placówek zapewniających miejsca noclegowe.

Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze

ul. Wyspiańskiego 15, 65-031 Zielona Góra

Sekretariat - tel.: 68 456 56 10, 68 456 56 09; Fax: 68 327 01 11

www.wupzielonagora.praca.gov.pl

Osoba kierująca podmiotem - Waldemar Stępak- p.o. dyrektora; tel: 68 456 56 10

Osoba wyznaczona do współpracy z Zespołem w ramach podmiotu – Iwona Wróbel

Podmiot działa na podstawie ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.), art. 8 ust.1 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.)

Do zadań jednostki należy:

Wykonywanie zadań określonych w ustawie z 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.):

- określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia;
- podział posiadanych środków Funduszu Pracy, z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
- współdziałanie z wojewódzką radą rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich;
- programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego przez wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju albo o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy;
- inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w szczególności:
 - prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia oraz wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia;
 - współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy;

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze

ul. Niepodległości 36; 65-042 Zielona Góra

tel. 68 32 31 880, fax. 68 3523 954

www.rops.lubuskie.pl

sekretariat@rops.lubuskie.pl

Osoba kierująca- Jakub Piosik Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze.

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pani Renata Mach,

Kierownik Wydziału Polityki Społecznej; tel. 68 32 31 885; r.mach@rops.lubuskie.pl

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Powołany został uchwałą nr XXIV/224/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 maja 2012 roku w sprawie utworzenia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze (z dniem 1 lipca 2012 r.). Nie ma zapisów prawnych regulujących zadania ROPS w zakresie handlu ludźmi.

Do zadań jednostki należy:

- Realizacja zadań z zakresu polityki społecznej;
- Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- Przeciwdziałania przemocy;
- Rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- Przeciwdziałania narkomanii;
- Koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- Wspierania rodziny i pieczy zastępczej (prowadzenie ośrodków adopcyjnych);
- Realizacja Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020;
- Opracowywanie regionalnych programów z zakresu polityki społecznej, inspirowanie nowych rozwiązań w tym w zakresie ekonomii społecznej, wydawanie decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych;
- Szkolenie kadry pomocy społecznej oraz prowadzenie procedur adopcyjnych.

ROPS współpracuje w realizacji zadań z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, administracją rządową, samorządem powiatowym i gminnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową i sprzętem multimedialnym

Podmiot nie posiada środków na realizację kampanii informacyjnych, ale posiada możliwość zaplanowania tego typu wydatków w przyszłości. Możliwe jest przedłożenie propozycji ujęcia tego zadania w projekcie budżetu do zaakceptowania Zarządowi Województwa Lubuskiego. Podmiot udostępnia stronę internetową ROPS na zamieszczanie takich informacji oraz Lubuski portal dla ofiar przemocy – Lubuska Niebieska Tarcza Przeciwko Przemocy.

Podmiot posiada możliwość zapewnienia pomocy prawnej ofierze handlu ludźmi - możliwa jest doraźna pomoc w indywidualnych przypadkach.

Centralne Biuro Śledcze Policji Zarząd w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Kwiatowa 10 Gorzów Wlkp.
tel.957381540, fax.: 957381555.

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest funkcjonariusz Biura Śledczego Policji aspirant Pan Paweł Sieracki.

Podmiot działa na podstawie ustawy o Policji.

Do zadań jednostki należy:

- zwalczanie i zapobieganie przestępstwom,
- współpraca ze wszystkimi podmiotami w zakresie zwalczania i zapobiegania przestępstw
- Podmiot posiada możliwość pomocy w zapewnieniu bezpiecznego schronienia ofierze handlu ludźmi, Pomocy prawnej, psychologicznej i medycznej w zakresie przewidzianym odrębnymi przepisami.
- Podmiot prowadził sprawy dotyczące handlu ludźmi, działania kontrolne względem przedsiębiorców lub osób fizycznych podejrzewanych o handel ludźmi w zakresie przewidzianym odrębnymi przepisami.

Podmiot posiada wdrożone procedury (wytyczne, wskazówki) dotyczące handlu ludźmi w zakresie przewidzianym odrębnymi przepisami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach

ul. Sienkiewicza 28, 69-100 Słubice;

tel.: 95-758-21-40, e-mail: info@centrumslubice.pl

Osobą kierującą jest Anna Gołębiowska- Dyrektor PCPR w Słubicach, tel.: 95-758-21-40, e-mail: a.golebiowska@centrumslubice.pl

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pani Marta Karalus, pracownik socjalny.

Podmiot działa na podstawie ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy,
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Do zadań jednostki należy:

Podstawowym celem PCPR w Słubicach jest pomoc dziecku i rodzinie, w szczególności zaś dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców. Działania w tym kierunku obejmują rozwijanie szeroko rozumianej pieczy zastępczej w powiecie. Jest to dotychczas najlepsza forma całodobowej opieki dla dzieci, które nie mogą pozostawać w rodzinie naturalnej, ponieważ ich rodzicom zostały ograniczone prawa rodzicielskie przez sąd rodzinny. Mając na uwadze dobro dziecka cały czas PCPR poszukuje kandydatów na rodziny zastępcze, czyli rodzin, które potrzebującym dzieciom zapewniłyby opiekę zastępczą. Duży zakres działalności stanowi również wszechstronna pomoc osobom niepełnosprawnym z zakresu rehabilitacji społecznej. Centrum zajmuje się również przeciwdziałaniem przemocy, świadczy również pomoc w postaci poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnej, prawnej i psychologicznej.

PCPR w Słubicach współpracuje min. Z: OPS, policją, sądami, zespołem kuratorów, służbą zdrowia, oświatą, PPP, OA w Gorzowie Wlkp. itp.

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową, sprzętem multimedialnym, Flip chart, tablica do pisania.

Podmiot posiada możliwość zapewnienia pomocy prawnej ofierze handlu ludźmi w zakresie wsparcia psychologicznego, prawnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie

ul. Jana Pawła II 52, 66-100 Sulechów
tel.68 478 22 44, pn-pt w godz. 7:00-15:30
<http://ops.bip.sulechow.pl/>

Osoba kierująca jest Dyrektor - Elżbieta Colle, 68 4782244

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pani Katarzyna Szustak, pracownik socjalny.

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Do zadań jednostki należy:

OPS w Sulechowie jest jednostką organizacyjną Miasta i Gminy Sulechów. Realizuje zadania zgodnie z:

- Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ośrodek współpracuje ze Stowarzyszeniem BABA w Zielonej Górze, placówkami oświatowymi, Policją, służbą zdrowia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu

ul. Wojska Polskiego 13B, 66-300 Międzyrzecz

Tel: 95-742-78-27, ops@miedzyrzecz.pl

Osobą kierującą jest - Maria J. Górna Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, tel. 95-742-78-26, 732 960 650, kierownik@opsmiedzyrzecz.pl

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pani Marta Fertala, pracownik socjalny.

Podmiot działa na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Do zadań jednostki należy:

realizacja zadań wynikających m.in. z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje m.in. z oświatą, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturami, innymi ośrodkami pomocy społecznej, PCPR, GKRPA, NGO.

Podmiot posiada możliwość pomocy w zapewnieniu bezpiecznego schronienia ofierze handlu ludźmi we współpracy z PCPR - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Międzyrzeczu dla kobiet i mężczyzn oraz małoletnich z opiekunem, a także zapewnienia pomocy prawnej i psychologicznej ofierze handlu ludźmi - Ośrodek współpracuje w tym zakresie ze Stowarzyszeniem BABA z Zielonej Góry, istnieje także możliwość uzyskania pomocy prawnej w ramach dyżuru interwencyjnego.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Okrzei 39 66-400 Gorzów Wlkp.

tel. 95 7 214 215; Ośrodek funkcjonuje całodobowo www.oik.pl

Osobą kierującą jest - Dyrektor Jolanta Szyrkarczuk; e-mail: jolanta.szyrkarczuk@oik.pl ; tel: 95 7 214 215.

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest - Dyrektor Jolanta Szyrkarczuk.

Podmiot działa na podstawie:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Uchwały Nr XL/599/2001 Rady Miejskiej w Gorzowie Wlkp. z dnia 29 sierpnia 200-1 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wlkp.;
- Uchwały Nr XXX/426/2008 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wlkp.

Działania dotyczące zagadnień handlu ludźmi zawierają się w szerszej kategorii działań w sytuacjach kryzysowych.

Do zadań jednostki należy:

- Monitorowanie problemów społecznych środowiska lokalnego;
- Podejmowanie interwencji w odpowiedzi na aktualne potrzeby;
- Działalność profilaktyczna i wsparcie postkryzysowe;
- Współpraca z osobami, instytucjami i organizacjami na rzecz pomocy ludziom.

Ośrodek realizuje swoje zadania w formie:

- Ambulatorium (poradnia interwencji kryzysowej);
- Hostelu (15 miejsc całodobowego pobytu);
- Telefonu i poczty zaufania;
- Pomocy środowiskowej (mobilny zespół interwencyjny, działalność profilaktyczna i postkryzysowa).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi interwencję kryzysową rozumianą, jako zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem działalności jest przywrócenie osobom w kryzysie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Ośrodek może zaoferować ofierze handlu ludźmi bezpieczny pobyt, obejmujący miejsce noclegowe i wsparcie psychologiczne. Nie zapewnia wyżywienia, środków finansowych ani pomocy rzeczowej.

Posiadane zaplecze:

Ośrodek dysponuje salą szkoleniową, salą treningową, sprzętem multimedialnym i osobowym samochodem służbowym.

Podmiot zidentyfikował trudności w systemie identyfikacji i wsparcia ofiar handlu ludźmi.

Do Ośrodka trafiają ofiary handlu ludźmi kierowane przez Policję w trybie interwencyjnym. Sytuacje takie są nieprzewidywalne. Zdarzało się, że w danym roku nie było żadnego przypadku a w innym kilka. Istnieje trudność w oszacowaniu zapotrzebowania na środki finansowe. Z drugiej strony Ośrodek nie ma możliwości prawnych korzystania z środków będących w dyspozycji La Strada. Z pewnością funkcjonowanie ułatwiłoby przekazywanie środków finansowych z budżetu państwa organizacjom lokalnym, bezpośrednio dostępnym w danym regionie.

Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Moniuszki 2 , 66-400 Gorzów Wlkp.

tel. 95 739 20 10, www.prokuratura-gorzow.pl

Osobą kierującą jest - Prokurator Okręgowy, Wojciech Szcześniak: tel: 95 739 20 01

We współpracy zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - Koordinator do spraw przestępstw handlu ludźmi .

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Prokurator Prokuratury Okręgowej - Pani Arleta Pechman, 66-400 Gorzów Wlkp. ul. Moniuszki 2, tel.: 95 739 20 29. arleta.pechman@prokuratura-gorzow.pl

Podmiot działa na podstawie ustawy o prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985 r. (Dz.U.2011.270.1599 j.t. ze zm).

Do zadań jednostki należy:

Prowadzenie i nadzorowanie postępowań karnych prowadzonych przez policję i inne organy, których przedmiotem jest handel ludźmi, wnosi akty oskarżenia w tych sprawach i uczestniczy w postępowaniu przed sądem, jako oskarżyciel publiczny.

Podmiot posiada możliwość zapewnienia pomocy prawnej ofierze handlu ludźmi w ramach uprawnień przewidzianych przepisami - Informacja o uprawnieniach. Przyznanie statusu osoby pokrzywdzonej handlem ludźmi.

Posiadane zaplecze:

Dysponuje salą szkoleniową, środkiem transportu, sprzętem multimedialnym. Podmiot posiada doświadczenia w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi - udział w szkoleniach dotyczących handlu ludźmi organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury

Podmiot posiada wdrożone procedury dotyczące handlu ludźmi - obejmują wskazówki dotyczące prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o handel ludźmi opracowane w Departamencie do spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Generalnej oraz koordynacja spraw dotyczącej tego rodzaju przystępczości na szczeblu Prokuratury Generalnej.

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze

ul. Partyzantów 4, 65-950 Zielona Góra

tel. 68 328-63-35; faks: 68 329-17-48

sekretariat@zielona-gora.po.gov.pl

www.zielona-gora.po.gov.pl

Osobą kierującą jest Prokurator Okręgowy, Alfred Staszak; tel: 68 329 1802

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Prokurator Prokuratury Okręgowej – Pani Urszula Jamka;

Podmiot działa na podstawie ustawy o prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985 r. (Dz.U.2011.270.1599 j.t. ze zm).

Do zadań jednostki należy:

Prowadzenie postępowań przygotowawczych i uczestniczy w postępowaniu przed sądem, jako oskarżyciel publiczny.

Podmiot posiada możliwość zapewnienia pomocy prawnej ofierze handlu ludźmi w ramach uprawnień przewidzianymi przepisami - Informacja o uprawnieniach. Przyznanie statusu osoby pokrzywdzonej handlem ludźmi.

Prokuratura posiada doświadczenia w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi – praca Rzecznika Prasowego Prokuratury.

Podmiot posiada wdrożone procedury dotyczące handlu ludźmi - obejmują

Wskazówki dotyczące prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o handel ludźmi opracowane w Departamencie do spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Generalnej oraz koordynacja spraw dotyczącej tego rodzaju przystępczości na szczeblu Prokuratury Generalnej.

Państwowa Inspekcja Pracy
Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze

65-772 Zielona Góra, ul. Dekoracyjna 8

tel. 68 4513900; fax 68 4513911

e-mail: kancelaria@zgora.pip.gov.pl <http://zielonagora.pip.gov.pl/pl>

Osoba kierująca - Franciszek Grześkowiak- Okręgowy Inspektor Pracy w Zielonej Górze.

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pan Dariusz Dałek – nadinspektor, koordynator sekcji legalności zatrudnienia; tel. 68 4513900, fax 68 4513911 e-mail: kancelaria@zgora.pip.gov.pl

Podmiot działa na podstawie:

- Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy;
- Konwencji nr 81 Międzynarodowej Organizacji Pracy dot. Inspekcji Pracy w Przemysle i Handlu przyjęta w Genewie 11 lipca 1947 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 72, poz.450).

We współpracę zaangażowana jest wyodrębniona komórka w ramach podmiotu - **Sekcja Legalności Zatrudnienia**; 65-772 Zielona Góra, ul. Dekoracyjna 8; tel. 68 4513900; fax 68 4513911

Do zadań jednostki należy:

Do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy m.in.:

- nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych;
- kontrola legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, wykonywania działalności oraz wykonywania pracy przez obywateli polskich i cudzoziemców; kontrola prowadzenia agencji zatrudnienia;
- kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku pod względem spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy;
- podejmowanie działań polegających na zapobieganiu i ograniczaniu zagrożeń w środowisku pracy, a w szczególności:
 - α) badanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym wypadkom,

- b) analizowanie przyczyn chorób zawodowych oraz kontrola stosowania środków zapobiegających tym chorobom,
 - c) udzielanie porad służących ograniczaniu zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników, a także w zakresie przestrzegania prawa pracy,
 - d) podejmowanie działań prewencyjnych i promocyjnych zmierzających do zapewnienia przestrzegania prawa pracy;
- współpraca z urzędami państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialnymi za nadzór nad warunkami pracy i zatrudnienia pracowników, polegająca na:
 - a) udzielaniu informacji o warunkach zatrudnienia pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na określony czas, przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) informowaniu o stwierdzonych wykroczeniach przeciwko prawom pracowników skierowanych do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na określony czas przez pracodawcę mającego siedzibę w państwie będącym członkiem Unii Europejskiej,
 - c) wskazywaniu organu nadzoru nad rynkiem pracy, właściwego do udzielania żądanej informacji ze względu na zakres jego działania;
 - ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, wykroczeń, o których mowa w art. 119-123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także innych wykroczeń, gdy ustawy tak stanowią oraz udział w postępowaniu w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego;
 - wykonywanie innych zadań określonych w ustawie i przepisach szczególnych.

Państwowa Inspekcja Pracy przy realizacji zadań współdziała ze związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, organami samorządu załogi, radami pracowników, społeczną inspekcją pracy, publicznymi służbami zatrudnienia w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz z organami administracji państwowej, a w szczególności z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną, urzędami skarbowymi i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, a także organami samorządu terytorialnego.

Podmiot organizował następujące działania dotyczące handlu ludźmi:

rok 2015 prowadzono program: Kultura bezpieczeństwa – program edukacyjny, promocja zagadnień ochrony pracy wśród uczniów i studentów; Zanim podejmiesz pracę – kampania informacyjno – promocyjna; Prawo pracy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – konkurs.

Kuratorium Oświaty
w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wlkp.,
tel. 957208412

kuratorium@ko-gorzow.edu.pl , www.ko-gorzow.edu.pl,

Osoba kierująca –Ewa Rawa, Lubuski Kurator Oświaty, e.rawa@ko-gorzow.edu.pl

Osobą wyznaczoną do współpracy z Zespołem w ramach komórki jest Pan Julian Szambelan – główny specjalista; tel. 95 725 50 22, j.szambelan@ko-gorzow.edu.pl

Podmiot działa na podstawie:

Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.).

Do zadań jednostki należy:

Kurator oświaty, w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty określone ww. ustawie na obszarze województwa, w tym w szczególności:

- sprawuje nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami;
- wykonuje zadania organu wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego;
- realizuje politykę oświatową państwa, a także współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu i realizowaniu odpowiednio regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, zgodnych z polityką oświatową państwa;
- organizuje olimpiady, konkursy, turnieje, przeglądy oraz inne formy współzawodnictwa i prezentacji osiągnięć uczniów szkół na obszarze województwa;
- współdziała z właściwymi organami, organizacjami i innymi podmiotami w sprawach dotyczących warunków rozwoju dzieci i młodzieży, w tym w przeciwdziałaniu zjawiskom patologii społecznej, a także może wspomagać działania tych podmiotów;
- koordynuje, wspomaga i nadzoruje organizację wypoczynku dzieci i młodzieży na obszarze województwa w okresie ferii letnich i zimowych.

Podmiot posiada możliwość udostępnienia sali szkoleniowej na 50 osób wraz ze sprzętem multimedialnym.

**ZARZĄDZENIE
WOJEWODY LUBUSKIEGO**

z dnia 19 maja 2014 r.

w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Na podstawie art. 22 pkt.15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.) oraz art. 17 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. nr 31 poz. 206 ze zm.), zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, zwany dalej „Zespołem”.

§ 2. Celem Zespołu jest usprawnienie organizacji działalności prewencyjnej, wsparcia i reintegracji ofiar handlu ludźmi oraz pobudzanie aktywności lokalnych samorządów oraz organizacji pozarządowych w tym zakresie.

§ 3. Do prac w Zespole, o którym mowa w § 1 powołuje się następujące osoby:

- a) **st. asp. Sylwię Nowicką** – Urząd Celny w Gorzowie Wlkp.
- b) **Urszulę Łoś** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze
- c) **por. SG Małgorzatę Maciejewską** – Nadodrzański Oddział Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim
- d) **Dorotę Staszak** – Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp.
- e) **Arletę Pechman** – Prokuratura Okręgowa w Gorzowie Wlkp.
- f) **Robertę Jalowy** – Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wlkp.
- g) **Andrzeja Machnowskiego** – Okręgowy Inspektor Pracy w Zielonej Górze
- h) **nadkom. Annę Księżak-Nowak** – Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.
- i) **mł. asp. Ireneusza Grabarczyk** – Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wlkp.
- j) **Iwonę Wróbel** – Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze
- k) **Bogumiła Hoszowskiego** – Sąd Okręgowy w Zielonej Górze
- l) **Jolantę Szynekarczuk** – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wlkp.
- m) **Urszulę Jamka** – Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze
- n) **Juliana Szambelan** – Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.
- o) **Martę Fertala** – pracownik socjalny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu
- p) **Katarzynę Szustak** – pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie
- q) **Martę Kalarus** – pracownik socjalny w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach
- r) **Piotra Kuśmidera** – wiceprezes Koła Gorzowskiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Gorzowie Wlkp.
- s) **Katarzynę Jankowiak** – Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej LUW
- t) **Joannę Jąźwińską** – kierownik Oddziału w Wydziale Polityki Społecznej LUW
- u) **Annę Obiegło** – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW
- v) **Wiesławę Mikołajczyk** – inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW
- w) **Agnieszkę Wilmińską** – inspektor w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

§ 4. Do zadań członków Zespołu należy:

- a) podnoszenie wiedzy i kwalifikacji z zakresu problematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi (udział w szkoleniach organizowanych dla nich przez MSW),

- b) uczestnictwo w posiedzeniach Zespołu,
- c) udział w pracach grup roboczych, zgodnie z posiadanymi kompetencjami zawodowymi,
- d) przygotowywanie informacji z zakresu diagnozowania i analizy potencjalnych zagrożeń związanych z handlem ludźmi w ramach kompetencji reprezentowanej instytucji,
- e) realizacja Krajowego Planu Działań, zgodnie z określonymi w nim zadaniami dla instytucji czy organizacji, którą reprezentuje członek Zespołu.
- f) nawiązywanie i rozwijanie współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym,
- g) upowszechnianie w swoich środowiskach wiedzy i informacji z zakresu profilaktyki i zagrożeń przestępstwem handlu ludźmi.

§ 5. Członków Zespołu powołuje i odwołuje Wojewoda Lubuski na wniosek Przewodniczącego Zespołu, na wniosek instytucji zgłaszającej lub na wniosek zainteresowanego. Dwukrotna nieusprawiedliwiona nieobecność Członka Zespołu na posiedzeniu skutkuje jego odwołaniem.

§ 6. 1. Pierwsze posiedzenie Zespołu zwołuje Wojewoda.

2. Na pierwszym posiedzeniu członkowie zespołu wybierają ze swojego grona zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym Prezydium Zespołu, złożone z: Przewodniczącego Zespołu, Zastępcy Przewodniczącego Zespołu oraz Sekretarza Zespołu.

3. Kolejne posiedzenia zwołuje Przewodniczący Zespołu, powiadamiając Członków, pisemnie, w tym również za pomocą poczty elektronicznej, nie później niż na 14 dni przed planowanym posiedzeniem Zespołu. Posiedzenia zwołuje się nie rzadziej niż 2 razy w roku.

§ 7. W celu realizacji zaplanowanych przedsięwzięć Zespół może tworzyć grupy robocze.

§ 8. Posiedzenia Zespołu odbywają się w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Dopuszcza się możliwość organizacji posiedzeń w siedzibie innej instytucji zaangażowanej w jego działalność.

§ 9. Zespół może zapraszać do udziału w posiedzeniach w charakterze ekspertów osoby nie będące członkami Zespołu.

§ 10. Zespół wyraża opinie, stanowiska i apele w sprawach należących do zakresu jego działania oraz podejmuje rozstrzygnięcia w drodze uchwał zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Zespołu.

§ 11. Posiedzenia Zespołu są protokolowane.

§ 12. Obsługę administracyjno – techniczną Zespołu zapewnia Wydział Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

§ 13. Wykonanie Zarządzenia powierza się Dyrektorowi Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wojewoda Lubuski

Jerzy Ostrołuch

**ZARZĄDZENIE
WOJEWODY LUBUSKIEGO**

z dnia 22 sierpnia 2014 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi
Ludźmi**

Na podstawie art. 22 pkt.15 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U.z 2013r., poz. 182 ze zm.) oraz art. 17 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. nr 31, poz. 206 ze zm.), zarządza się,co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi wprowadza się następujące zmiany:

- 1) § 3 pkt a) otrzymuje brzmienie: „st. asp. **Sylwię Nowicką** – Urząd Celny w Rzepinie”;
- 2) w § 3 dodaje się pkt y) w brzmieniu: „kom. **Jaroslawa Pytlińskiego** – Zarząd w Gorzowie Wielkopolskim Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji”.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia powierza się Dyrektorowi Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WOJEWODA LUBUSKI

Jerzy Ostroch

**ZARZĄDZENIE
WOJEWODY LUBUSKIEGO**

z dnia 10 czerwca 2015 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Na podstawie art. 22 pkt.15 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2015r., poz. 163) oraz art. 17 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jednolity Dz. U. 2015r., poz. 525), zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 3 pkt y) otrzymuje brzmienie: „**asp. Pawła Sierackiego** – Zarząd w Gorzowie Wielkopolskim Centralnego Biura Śledczego Policji”;
- 2) w § 3 dodaje się pkt z) w brzmieniu: „**Grażynę Jelską** – Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW”;
- 3) w § 3 dodaje się pkt ż) w brzmieniu: „**Ewę Jach-Maślankę** – członka Stowarzyszenia Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.”

§ 2. Wykonanie Zarządzenia powierza się Dyrektorowi Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wojewoda Lubuski

Katarzyna Osos

REGULAMIN

Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

§1.

1. Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, zwany dalej Zespołem działa kolegialnie i rozpatruje sprawy na posiedzeniach.
2. W posiedzeniach Zespołu biorą udział członkowie Zespołu. Każdemu Członkowi Zespołu może towarzyszyć jeden ekspert.
3. Jeżeli Członek Zespołu nie może wziąć udziału w posiedzeniu wówczas instytucja delegująca może upoważnić na piśmie innego swojego przedstawiciela do występowania w swoim imieniu podczas obrad Zespołu. Upoważnienie to jest przekazywane Przewodniczącemu Zespołu lub jego Zastępcy bezpośrednio lub za pośrednictwem Sekretarza Zespołu. Upoważnionemu przedstawicielowi instytucji może towarzyszyć dwóch ekspertów.
4. W przypadku planowanej długotrwałej nieobecności członka prezydium uniemożliwiającej mu udział w pracach Zespołu, członkowie Zespołu wybierają ze swego grona członka prezydium zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym.

§2.

1. Przewodniczący Zespołu lub jego Zastępca zwołują posiedzenia Zespołu co najmniej 2 razy w roku.
2. Zawiadomienie o planowanym posiedzeniu Zespołu zawiera proponowany porządek obrad.
3. Przewodniczący Zespołu, jego Zastępca lub Sekretarz Zespołu upoważniony przez Przewodniczącego może zaprosić do udziału w pracach Zespołu, z głosem doradczym inne instytucje lub osoby, w szczególności z uwagi na posiadaną wiedzę lub szczególne doświadczenie zawodowe, poprzez wskazanie ich w rozdzielniku do zaproszenia lub indywidualne zaproszenie.

§3.

Obradami Zespołu kieruje Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego.

§4.

1. Decyzje Zespołu podejmowane są w drodze głosowania.
2. Każdy z członków Zespołu ma jeden głos.
3. Zespół podejmuje rozstrzygnięcia w drodze uchwał zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Zespołu.
4. W przypadku braku wymaganego do podjęcia uchwały quorum dopuszcza się podjęcie uchwały w trybie obiegowym, poprzez przekazanie członkom Zespołu przez Przewodniczącego lub osobę przez niego upoważnioną projektu za pośrednictwem faksu lub listownie. Uchwały w trybie obiegowym zapadają zwykłą większością głosów. Niezgłoszenie uwag w terminie 7 dni od otrzymania projektu uchwały uważa się za jej akceptację.
5. W sprawach pilnych uchwały mogą być pojęte w trybie obiegowym. Przewodniczący Zespołu przekazuje członkom Zespołu projekt uchwały za pośrednictwem faksu, maila lub listownie, oraz wyznacza termin na przedstawienie pisemnego stanowiska, nie krótszy niż 14 dni. Uchwały

w trybie obiegowym zapadają zwykłą większością głosów, niezgłoszenie uwag w wyznaczonym terminie uważa się za akceptację uchwały.

§5.

1. Posiedzenia Zespołu są protokołowane przez Sekretarza Zespołu lub osobę przez niego wyznaczoną. Dopuszcza się użycie urządzenia rejestrującego dźwięk i/lub obraz w celu utrwalenia przebiegu posiedzenia.
2. Do protokołu załącza się listę obecności.

§6.

1. Przewodniczący Zespołu lub jego Zastępca może powoływać grupy robocze lub zespoły doradcze i zlecać im opracowanie zagadnień wchodzących w zakres działania Zespołu. Przewodniczący Zespołu lub jego Zastępca ustala skład grupy roboczej i wyznacza jej Przewodniczącą.
2. Każdy z członków Zespołu może zwrócić się o powołanie grupy roboczej lub zespołu doradczego. Uzasadniony wniosek o powołanie grupy roboczej lub zespołu doradczego przekazywany jest Przewodniczącemu Zespołu lub jego Zastępcy. W takim przypadku Przewodniczący Zespołu lub jego Zastępca zobowiązany jest do powołania takiej grupy.
3. Ze spotkań grup roboczych i zespołów doradczych sporządza się notatkę zawierającą krótki opis przebiegu spotkania, informacje o przyjętych rekomendacjach dla Zespołu i opracowanych dokumentach oraz – w załącznikach – listę obecności i teksty rozpatrywanych dokumentów.
4. Notatkę, o której mowa w ust. 3 przekazuje się Sekretarzowi Zespołu i podmiotom zaproszonym do udziału w spotkaniu grupy roboczej lub zespołu doradczego za pośrednictwem faksu, drogą elektroniczną lub listownie.

§7.

1. Przewodniczący Zespołu, jego Zastępca lub Sekretarz Zespołu upoważniony przez Przewodniczącą może zlecić wykonanie opracowań, analiz, raportów lub ekspertyz niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań Zespołu, jego grup roboczych lub zespołów doradczych.
2. Materiały o których mowa w ust. 1, w zakresie właściwości członków i podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu, sporządzane są nieodpłatnie.
3. W przypadku konieczności opracowania materiałów wykraczających poza zakres właściwości rzeczowej członków i podmiotów uczestniczących w pracach Zespołu dopuszcza się możliwość odpłatnego zlecenia opracowania materiałów. Zespół wskazuje źródło finansowania wydatków na opracowanie materiałów.

§8.

Z prac Zespołu sporządzane jest sprawozdanie roczne i przedkładane Wojewodzie do końca lutego każdego roku w zakresie roku poprzedzającego.

§9.

Regulamin wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej
Katarzyna Jankowiak

Jeśli posiadasz informacje dotyczące ofiar handlu ludźmi

lub jeśli sam jesteś ofiarą handlu ludźmi

skontaktuj się z:

**KRAJOWYM CENTRUM INTERWENCYJNO - KONSULTACYJNYM
DLA OFIAR HANDLU LUDŹMI**

TEL.: (+48 22) 628 01 20

lub inną instytucją, której dane znajdziesz w tej publikacji.